Sakala

Asutanud C. R. Jakobson 1878

Laupäev, 25. jaanuar 2014 Nr 17 | Viljandi maakonna päevaleht | sakala.ajaleht.ee | Hind 0,90 €

Kui peakski juhtuma, et keegi Eesti koondisest dopinguga vahele jääb, oleks see pigem naljakas kui traagiline.

MARKO SUURMÄGI,
peatoimetaja asetäitja

Kahheetias elavad täpselt eestlaste moodi inimesed, kes kaaluvad ja mõtlevad pikalt, enne kui midagi otsustavad.

DAVIT TEVZADZE, kunstnik

LK 6

Ahjudesse kirjutatud ajalugu

Artur Ümar aitab piiluda mõisaahjude tulisesse maailma. Need küttekolded olid sageli tõelised kunstiteosed ning seetõttu on tihti langenud ka varguse ohvriks. Ühe mõisaahju eest võidakse küsida kümneid tuhandeid eurosid.

LK 10

Nelja asemel üks

Viljandis on neli asutust, mis pakuvad pensionäridele tegevust. Kui linn sotsiaalkeskuse plaani ellu viib, ootab neid kõiki tulevikus üks ühine maja.

LK 8-9

MTG Viljandi piirkonna juhi Erik Mäe sõnutsi on ettevõtte töökojas vaid kaks kohta, kus busse parandada saab ning seetõttu on ukse taha tekkinud ka järjekord. ELMO RIIG

TRANSPORT

Külmakraadid seiskavad busse

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Et külmad ilmad on rivist välja viinud mitu linna- ja maaliinibussi, on paljud ühissõidukid käesoleval nädalal hilinenud või üldse väljumata jäänud. Säärane olukord pole aga meeltmööda ei sõitasoovijatele ega Viljandi maavalitsusele, kes nõuab bussifirmalt lepingu täitmist.

Sagedasti linnaliinibussiga sõitev Leili Suurmägi teadis näiteks tuua, et teisipäeva hommikul ei väljunud haigla eest bussifirma ATKO buss number 10 ning neljapäeval bussijaamast buss number 6.

«Neljapäeva hommikul kell pool kaheksa bussijaama kaudu haigla juurde sõitma pidanud number 6 buss aga ei tulnudki. Ootasime hulga aega, külmetasime ning tulime hoopis bussiga number 28 (Automeni buss – toimetus). Osa rahvast tuli selle peale, osa jäi number 10 ootama. Haigla juures kuulsin, et seda bussi ka ei tulnud,» rääkis Leili Suurmägi.

Pakase käes bussi oodata pole sugugi tore. «Sa ei tea, kas buss tuleb või ei, kuid tööle on vaja jõuda,» lausus Suurmägi ning lisas, et kui buss liinilt maha võetakse, võiks olla asendussõiduk. «Või on bussipark neil tõesti siis nii vilets.»

Maavalitsus olukorraga rahul ei ole

Eile ei väljunud kell 6.35 ka buss number 29a liinil Viljandi–Vastemõisa–Sürgavere–Suure-Jaani.

Viljandi maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonna juhataja Kaupo Kase sõnas, et maavalitsus on juhtunu üle nördinud ning ATKO-le on selle kohta ka kiri saadetud. Kirjas märgitakse, et viimasel nädalal sagenenud liinihäirete arv, mis on põhjustatud külmast ilmast, ei võimalda sõitjaid iga päev teenindada. See on aga kaasa toonud bussitranspordi kvaliteedi languse.

«Saatsime neile neljapäeval kirja, milles küsisime, kuidas nad ikkagi näevad lepingu täitmist ning kas neil on kõik asjad olema, mida nad on lubanud. Tänaseks pole firma minu teada veel vastanud,» lausus Kase eile. «Firma on meid küll probleemidest teavitanud, kuid ekstreemne külm ei ole vabandus. Soovime saada sellist teenust, nagu on kokku lepitud.»

Maavalitsuse andmetel on teisipäevast neljapäevani olnud liinihäireid seitsmel juhul: kord buss ei väljunud, siis külmusid sel pidurid kinni, see ei käivitunud või ilmnes mõni muu tehniline rike. Ükski vihane bussisõitja ameti juhataja sõnutsi maavalitsusse helistanud ei ole. «Automeni kohta ei saa midagi öelda, sest neilt me rikete kohta teateid saanud ei ole.»

Bussid on külma suhtes tundlikud

MTG Viljandi piirkonna juht Erik Mäe tunnistas, et busside liikumine on olnud häiritud ning on esinenud pidurite jäätumist, klaasipuhurite tõrkeid ning seda, et bussid ei käivitu.

Tema sõnutsi on linnas käigus peamiselt Rootsis toodetud Scaniad ning enamik maaliinidel sõitvaid busse on valmistatud Türgis. «Need bussid on külma suhtes ilmselt tundlikud ning midagi ei ole teha. Peaaegu iga päev on nendega midagi juhtunud.»

Küsimusele, mida olukorra lahendamiseks ette plaanitakse võtta, lausus Mäe, et tööd tehakse senikaua, kuni tõrgetest on lahti saadud. «Profülaktikat tuleb järjest teha. Paraku on meie töökojas busside remontimiseks kaks kohta ning ukse taga on väike järjekord.»

Ühes päevas suudetakse parandada umbes viis bussi. Mäe sõnutsi antakse endast kõik, et sõidukid korras oleksid. «Liinidel on vaheajad ning üritame neid võimalikult otstarbekalt kasutada. Meil pole võimalust kutsuda liinilt suurt hulka busse, panna remonti ning oodata, kuni need valmis saavad. Peame niimoodi kombineerima, et iga vaba hetk läheks kasulikuks tegevuseks.»

Küsimusele, kas Türgi bussid põhjamaisesse kliimasse üleüldse sobivad, vastas MTG Viljandi piirkonna juht, et tehnilised näitajad on neil väga head. «Aga üks on reklaam ja teine tegelikkus.»

AP Mets
Ostame metsakinnistuid, kasvavat metsa ja põllumaad.
Info tel 434 2330, 505 7355.
E-post apmets@apmets.ee

TULIKA TAKSO
HEA VALIK VILJANDIS
1200
43 33 833

ILM

-14°

Täna on vahelduva pilvisusega ilm. Puhub muutliku suunaga tuul kiirusega 1–5 meetrit sekundis. Külma on 7–14 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 8.37 ja loojub kell 16.23.

VILJANDIS

Giid tutvustab näitust

Täna kell 12 tutvustab Kondase keskuses kuraator Gregor Taul Evald Okase loomingut ja tema kohta eesti kunstiajaloos ekskursiooniga näitusel «Evald Okase graafiline teekond».

Esietendus

Täna kell 17 algab Ugalas Vallo Kirsi lavastatud Carlo Goldoni komöödia «Kahe isanda teener».

9 771406 401012 ISSN 1406-4014

ARVAMUS

Peatoimetaja HANS VÄRE, arvamustoimetaja KARL-EDUARD SALUMÄE

TITAAN

«Kui elad niikuinii, siis pole ju mõtet loiult elada.»

Näitleja ja lavastaja Uku Uusberg (Sakala, 21. jaanuar)

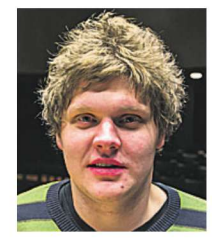

VABA MÕTE

Ei tule kõige kehvem

MARKO SUURMÄGI,
peatoimetaja asetäitja

Spordihuvilised arutlevad juba mõnda aega, kas paari nädala pärast algavad olümpiamängud Sotšis tulevad Eestile kõigi aegade halvimad, ning nuputavad, mille järgi peaks sportlaste saavutusi hindama, kui on juba ette näha kohti viimaste seas.

Kindlasti on paar momenti, mis muudavad need olümpiamängud varasematest teistsuguseks. Näiteks see, et Eestil ei ole reaalset võimalik võita medalit. Ajalehtede spordikülgedelt ei leia arutlusi, intervjuusid ega prognoose selle kohta, kuidas medalilootus valmistub. Kas tal oli nädal tagasi nohu, mitu paari suuski on ta juba võistluspaika saatnud ja milliseid kummalisi võtteid kasutavad konkurendid. Sotši olümpiaks valmistumine leiab Eesti meedias koha pisikeste uudisnuppudena või kohustuslike ülevaadetena teemal, kelle Eesti seekord välja saadab ja kas meie spordihuviline publik on ühte või teist nime kunagi varem üldse kuulnud.

Kui peakski juhtuma, et keegi Eesti koondisest dopinguga vahele jääb, oleks see pigem naljakas kui traagiline.

Hirmu on vähem. Tasub meenutada nelja aasta tagust olümpiat, kui Andrus Veerpalu ja Jaak Mae valmistusid ühisstardist 50 kilomeetri sõiduks ning Kristina Šmigunil oli käsil teine tulek suusatippu. Loomulikult olid ootused ja lootused suured, aga suur oli ka hirm. «Peaasi, et nad seal millegagi vahele ei jää. Ennem jätku sõitmata,» oli üks mitmetest samateemalistest arvamusavaldustest, mida 2010. aasta olümpia eel Eesti netilehtede kommentaariumidest lugeda sai.

Olümpial midagi halba ei juhtunud. Šmigun tõi Eestile ainsa medali ning Veerpalu kuues koht polnud samuti paha. Nüüd, neli aastat hiljem, on olukord paraku selline, et meie sajandialguse suusastaaridest on järele jäänud vaid Jaak Mae, kelle nime pole kasutatud koos sõnaga «doping». Siinkohal peab muidugi lisama, et ühtegi Eesti suusatajat pole dopingupruukimise eest süüdi mõistetud.

Sotši olümpia eel Eesti telepublik ei muretse. Kui peakski juhtuma, et keegi Eesti koondisest dopinguga vahele jääb, oleks see pigem naljakas kui traagiline.

Kaotada ei ole midagi. Eesti koondisel ei ole võimalik lati alt läbi pugeda, sest spordipublik ei ole latti üldse üles seadnudki. Õigemini on lepitud, et midagi head ei tule, ja seetõttu on sportlastel tunduvalt suurem võimalus pakkuda positiivset üllatust kui varem. Näiteks eelmisel olümpial sai Eesti ühe hõbeda, aga palju oli neid, kes nutsid taga kaduma jäänud kulda. Või isegi mitut.

Tulles tagasi artikli alguse juurde, tunnistan: olen täis usku, et Eestist sõidab Sotši seltskond, kes ei saa endale kõigi aegade kõige kehvema olümpiakoondise tiitlit. Eesti talisportlastel pole maailmakarikavõistluste sarjas olnud sel talvel küll asja pjedestaalile, aga vähemalt on nad suutnud näidata tulemusi, mida ei pea häbenema.

Laskesuusataja Kauri Kõiv tuli korra tippude seas kuuendaks. Suusataja Aivar Rehemaa on nii mullu kui tänavu näidanud, et koht esikümnes pole talle kättesaamatu. Sprinter Peeter Kümmel on end aastatega samuti tõestanud. Nemad peaksid näitama, et põhjamaises Eestis osatakse talisporti teha.

Kui midagi negatiivset prognoosida, siis vaid seda, et Eesti telekanalitele toob algav olümpia vähem vaatajaid kui varasematel kordadel. Paljudel põhjustel ei oodata seda enam samasuguse õhinaga nagu eelmist, üle-eelmist või paarikümne aasta tagust.

Nädala foto. Lõuendid õues

ELMO RIIG

Teele sadanud värske lumi kutsub paljusid sellele esimesena märki maha jätma. Praegu on õues iga nurga peal aga ka joonistama ahvatlevaid valgeid lõuendeid – lumme mattunud autosid, härmas majaseinu ja aialippe...

Loodetavasti ei tehta kellelegi sel moel kahju. Ei ole sugugi tore avastada, et keegi on su auto värvi kraapinud või majaseinale «loll» kirjutanud. (Sakala)

NÄDALA MARUTAJAD

Alkohol viis mõistuse

PEETER KÜMMEL

Viimane nädal on toonud mitu uudist, mis tõestavad ilmekalt, et mõne inimesega ei sobi alkohol kohe kuidagi kokku. Enda purjujoomine on üks asi, aga kui siis hakatakse korda saatma pehmelt öeldes rumalaid tegusid, on lugu märksa hullem.

Eelmise laupäeva õhtul pidas turvatöötaja Centrumi kaubanduskeskuse tualetis kinni kaks joobes ja agressiivset noort meest, kes tegelesid kõigi märkide kohaselt selle ruumi lõhkumisega. Üks neist väitis küll, et augud olid seintes juba nende saabudes ja tema lihtsalt sobitas sinna oma kehaosi.

Pühapäeva öösel võttis suurem seltskond mehi Abja vallas napsi, kuniks kadunud autovõtmetest puhkes tüli. Asi lõppes kaklusega, mille tagajärjel vajas seitse meest haiglaravi. Üks neist jõudis ravi-asutusse murtud luuga, teise mure oli silmalaust välja turritav kahvel.

Esmaspäeval tungis Viljandis politseinikele kallale ebakaine mees, kelle kütmata korterist hakati ära viima kahte õhukestes riietes väikelast. Korrakaitsjad olid välja kutsutud seepärast, et purjutaja oli muutunud vägivaldseks oma laste ema vastu.

Teisipäeva hommikul sai politsei teate, et Tarvastu valla Pikru küla inimesed kuulsid öösel püssipauke. Selgus, et kolm joobes meest olid pimedal ajal põllule jahile läinud, aga et silm ühtegi looma ei seletanud, siis niisama oma lõbuks paar pauku teinud. Püssi omanikul relvaluba polnud.

Pikem kommentaar on siin ilmselt üleliigne.

KARL-EDUARD SALUMÄE

KOMPVEK

«Ma mõistan turvameest, kui nägi alaealist suitsetamas ja küsis dokumenti. Vähemalt ei pigistanud silma kinni ja tegi, mida tegema pidi.»

Maldur Mäkleri kommentaar veebiuudisele «Vaata, kuidas turvamees noort pipragaasiga ähvardas»

Nädala parima oma nime all sakala.ajaleht.ee kommentaariumisse postitatud arvamuse eest maksab Sakala 10 eurot puhtalt kätte. Kui näed siin oma kommentaari, võta ühendust aadressil karl.salumae@ajaleht.ee.

NÄDALA KRAADID

Külm on!

Ühes hästi tuntud anekdoodis läheb jääkarupoeg ema juurde ja küsib: «Emme, kas ma ikka olen jääkaru poeg?» – «Oled küll,» saab ta vastuseks. Karupoiss jääb mõttesse. Miski ei anna talle rahu. Jalutab seejärel oma isa juurde ja pärib ka tema käest: «Issi, kas ma ikka olen jääkaru poeg?» – «Muidugi oled,» kinnitab too ja uurib: «Miks sa seda küsid?» – «Sest külm on!» põhjendab poeg.

Eesti inimestega on sel nädalal olnud umbes sama lugu. Me peaksime olema justkui põhjamaise kliimaga harjunud, aga küllap on nii mõnigi tundnud õue minnes, et külm viib kohe ninaotsa nelja tuule poole ja tuleb hiljem ka kintsudele järele.

Kui ikka pikka aega valitsenud leebe ilma järel ühtäkki paarikümnekraadisesse pakasesse satud, on see täitsa mõistetav. Kõige külmakartlikumad inimesed võivad aga otsida lohutust tõigast, et kui oled käreda pakasega ära harjunud, tundub kümme miinuskraadi juba päris meeldiv.

KARL-EDUARD SALUMÄE

MIHKEL MARIPUU (POSTIMEES)

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

81

81 Viljandimaa valdades elavat peret said mullu kokku 262 467 eurot toetust, et parandada oma elutingimusi. Kõige rohkem rajati selle raha abiga kanalisatsioonisüsteeme, järgnesid kaevude ja teede ehitus.

Esimeses eelproovis said peojuhid noortest tantsijatest esimesed muljed. Enamasti olid need ikka positiivsed. 3 × ELMO RIIG

PROOV

Suure peo ülevaatused hakkasid pihta

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Viljandi spordihoones eile peetud 19. tantsupeo «Puudutus» maakondlikud eelproovid tõid õues paukunud krõbedast külmast hoolimata kokku sadu noori tantsijaid. Kokku oodati täpselt 444 peole pürgijat.

«Kõik registreerunud tulid kohale, õhkkond oli väga vahva ja sõbralik,» oli peo maakondlik kuraator Anneli Kundla rahul. «Meil oli esimene eelproov, kus tantsijad vaadati üle. Iga rühm oli kaasa võtnud ka oma rahvarõivaste foto, mis aitab peo liigijuhtidel luua üldpilti sellest, millised on rahvarõivad ning milline rühm ise välja näeb.»

Noored tantsijad said juhendeid ja ettepanekuid, mida nad oma etteastetes lihvima peaksid, ning loomulikult räägiti ka sellest, mis on hästi.

«Iga rühma kohta tuleb eraldi teade, kus juhendaja saab vaadata seda, mida parandada võiks,» rääkis Kundla. «Kes peole pääsevad, selgub alles siis, kui Eestis on ära peetud teine proov. Nimelt vaadatakse kõik rühmad uuesti üle ja pärast seda tehakse lõplik otsus. See võib tulla alles maikuus.»

Järgmisel laupäeval jõuab proovide järg täiskasvanute rühmade kätte. Viljandimaalt kandideerib üldlaulu- ja tantsupeole 1821 lauljat, 921 tantsijat, 141 orkestranti, 95 liikujat ja 18 rahvamuusikut.

Tantsupeo eel tehakse terves Eestis kahe lainena kokku 324 eelproovi. Jaanuaris ja veebruaris näitavad tantsurühmad peo üldjuhtidele seni õpitut ning saavad näpunäiteid töö jätkamiseks. Teistes eelproovides märtsis ja aprillis on ettetantsimised ning selle tulemused selguvad mai algul. Peo korraldajate kinnitusel on huvi üldtantsupeol osalemise vastu eelmise aastaga võrreldes märgatavalt kasvanud.

Tantsupidu kannab pealkirja «Puudutus» ning seda peetakse 4.–6. juulini Tallinnas Kalevi keskstaadionil. Peo pealavastaja on Maido Saar, muusikajuht Toomas Lunge ning ideekavandi ja loo autor Sten Weidebaum. Tantsupeo ideekavand on sündinud igatsusest, et oleksime avatud märkama ja väärtustama seda, mis on päris, ega sulgeks südant puudutusele.

Tantsusammud tuleb enne esinemist igaks juhuks mõttes läbi käia.

Õues võib paukuda paarikümnekraadine pakane, kuid tants annab sooja.

Vallaametnikud otsivad dialoogi

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Viljandi vald soovib oma ametnikud eri paigusse rahvaga kohtuma saata. Nii loodetakse hõlpsamini leida lahendusi kitsaskohtadele ning kuulda ettepanekuid otse kodanikelt.

Viljandi vallavanem Ene Saar

Esimesed arutelud on 27. jaanuaril Vana-Võidus ühendatud kutsekeskkooli tehnomajas, 28. jaanuaril Saarepeedi rahvamajas, 29. jaanuaril Paistu rahvamajas ning 4. veebruaril Ramsi vaba aja keskuses.

Viljandi vallavanem Ene Saar, millest ajendatuna kohtumised korraldatakse?
Ennekõike teeme seda selleks, et saada otsest tagasisidet ja jagada infot. Tahame kuulda, mis võiks olla teisiti, mis teeb muret, millisest infost on puudus... Valdade ühinemine on olnud inimestele kindlasti üksjagu segane. Olen kuulnud, et valitseb väikestviisi peataolek. Arvan, et kui esimese ringi ära teeme, saab pilt selgemaks.

Samas oli huvi ühinemisküsitluse vastu väga leige. Võime praegu ainult oletada, kas põhjuseks oli see, et inimestel on ükskõik, kus vallavalitsus asub, või ei olnud neis julgust protesteerida. Võime kõike ainult subjektiivselt oletada. Reaalne tagasiside tulekski sellistelt kohtumistelt.

Keda on valla esindajatest kohale oodata?
Vallavanemat ja osakonnajuhatajaid. Kindlasti on kaasatud majandusosakonna, haridus- ja kultuuriosakonna ning sotsiaalosakonna juhataja. Need valdkonnad peaks inimestele kõige enam korda minema. Teavitatud on ka kõiki osakonnajuhatajaid.

Kui esimesed korrad lähevad kenasti, siis mis edasi?
Mõte on sellised kohtumised süsteemseks saada. Me ei tea, millised on rahva ootused. Esimesed kohad ja ajad pakkusime praegu ise välja ning tegelikult ei tohiks käega lüüa ka siis, kui igale kohtumisele ainult üks inimene tuleb. Siis peab uurima, kas oleme ehk mõne koha või aja valesti valinud.

Kui rahval aga pikemas plaanis huvi pole, ei ole mõtet aega raisata. Selle soovimegi esimeste ringidega selgeks saada. Näeme, millised valdkonnad enim küsimusi tekitavad, ning selgub, kus ja kui tihti kohtumisi edaspidi korraldada võiks.

Kas teie meelest võiksid selliseid kohtumisi korraldada ka teiste valdade esindajad?
Väikeses vallas pole selleks ehk suurt vajadust, seal oled sa nii või teisiti kättesaadav. On palju üritusi, millel vallavanem jõuab käia, sealt tuleb ikka tagasisidet. Suuremas omavalitsuses tuleks aga kindlasti ka ringi liikuda.

Pakane uuendas Viljandis rekordit

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotaht@ajaleht.ee

Eile hommikul sai Viljandi selle talve uue külmarekordi, mujal Eestis jäi üleeilne äärmus löömata.

Kella 8 ja 9 vahel mõõtis Viljandi ilmajaam –23,1 kraadi. Seda on kolme pügala võrra rohkem eelmisest rekordist eelmisel hommikul.

Mujal Eestis oli eile hommikul kõige külmem Jõgeval: –25,1 kraadi kella 8 paiku.

Talve külmatipuna jäi seega kehtima üleeile hommikul Jõhvis mõõdetud –25,9 kraadi.

Ligi 26 kraadi alla nulli võis õhutemperatuur eilse prognoosi põhjal langeda ka täna öösel või hommikul.

Autojuht varastas kütust

Esmaspäeval sõitis Viljandi kesklinnas Statoili tanklasse seni tuvastamata isik, kes tankis seal 61 liitrit diislikütust ja lahkus arvet maksmata.

Politseile tehtud avaldusest selgub, et varas sõitis Mercedes-Benzi sõiduautoga ning kütusefirma sai 80 eurot kahju. (Sakala)

Karksi-Nuia lasteaia Piilude rühm on sügisest saati õppinud Aafrika trumme ehk *djembe*'sid mängima ning laulude «Kukeke» ja «Kana» patsutamises on nad juba üpris osavad. 2 × MARKO SAARM

RÜTM

Trummi harjutavad nii Piilud kui Mõmmid

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Kolmeaastased Piilude rühma lapsed Karksi-Nuia lasteaia saalis olid peaaegu sama suured kui Aafrika päritolu trummid nende ees.

«Tsss! Tõstame nüüd käed üles. Mis laul meil oli?» päris *djembe*-õpetaja Indrek Palu väikestelt mängijatelt.

««Kukeke!»» hõikas pisike tüdruk vastu.

«Tubli!» kiitis õpetaja ja alustas lastekoori saatel laulu: «Kukeke, kukeke...» Kui sõnad olid meelde tuletatud, lisandus ka djembe ehk Aafrika trummi rütm.

«Tsss!» sosistas Palu uuesti. See pausi tähistav sosin meeldis lastele väga ja nad sisistasid innukalt kaasa.

«Kukel on ju kaaslane ka. Kes tema on?» uuris Palu ja sai vastuseks, et kana. Nii võeti kavva ka kanalaul, mille rütm kolmeaastastele kiiresti meenus.

«Nendega käib enamik asju läbi mängu,» lausus Indrek Palu.

Seevastu koolieelikud Mõmmide rühmast olid kohe hakkajad pillimängijad. «Nendel tuli kiiresti välja ja eks me laula ja tantsi ka seal trummi mängides,» selgitas juhendaja.

Lasteaias on Indrek Palul kahe rühma jagu õpilasi ehk 31.

Karksi-Nuia lasteaia direktor Katrin Kivistik rääkis, et Palu on lasteaias õpetamas käinud sügisest saati. Mõmmid näitasid õpitud rütmikunsti juba peol jõuluvanale ja oma vanematele, aga Piilud alles õpivad löögijärjekorra ootamist ja rütmi järele patsutamist. «Nad proovivad ja kuulavad,» lisas Kivistik.

Õigupoolest pole lasteaialapsed ainsad, keda Indrek Palu mullu soetatud 25 Aafrika trummil mängima õpetab. «Eakategva vana aasta sees juba proovisime ja järgmisest nädalast hakkame nende tundidega pihta,» ütles ta. Eakaid *djembe*-mängu huvilisi leidub Karksi vallas paarkümmend.

Rütmipillidest ei jää kõrvale ka noored. Palu plaan on kokku saada viienda ja kuuenda klassi õpilaste rühm. «Nad on just täpselt sellised rüblikud,» ütles ta.

Trummid on peaaegu sama suured kui mängijad.

Juhendaja selgitust mööda sobivad müravad lapsed selle pillimängu juurde kenasti, sest kõige tähtsam ongi ju müra. Ta laseb lasteaialastel trummitunni lõpus kogu oma päeva paha tuju *djembe*'sse taguda. «Nad ootavad seda tunni lõppu, kui ma luban neil kõike teha: trummi tampida ja karjuda nii, kuidas kõrist tuleb,» muigas ta. «Kui kellelgi oligi mõni mure, jätab ta selle pilli sisse ja läheb koju hea tujuga.»

Iga vanuserühm hakkab harjutama ka üht kindlat rütmi, sest Palul on plaanis panna rühmadest kokku ansambel. «Mul on ainult 25 trummi ja kõiki täiskoosseisu võtta ei saa, aga eks vaatame, kui hästi koostöö õnnestub,» lausus ta ja lisas, et tõenäoliselt saab *djembe*-mängu kuulda vabariigi aastapäeval.

Rebenenud raha väärtust ei kaota

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Kui sain pangaautomaadis ühegi kortsuta viieeurose, arvasin, et olen selle rahatähe esmakasutaja. Rõõm jäi aga üürikeseks, sest mõne aja pärast, kui viieeurose rahataskust välja võtsin, oli see üpris sirge joonega pooleks rebenenud.

Eesti Panga pressiesindaja Ingrid Mitt tähendas, et just uute viieeuroste puhul ei tohiks seda muret õigupoolest tekkida. Kuigi need võivad välja näha rabedad ja on algul sirged nagu trükipaber, peaksid uued viieeurosed olema vanadest tugevamad. Ta täpsustas, et kui eelmised olid pealt tuhmid, siis uute läikiv pind on kaitsekiht, mis peaks paberi vastupidavamaks muutma.

Eespool mainitud viieeurose eluiga kaitsekiht siiski ei pikendanud ja Mitt ei osanud samuti juhtunut selgitada. «Ei näinud, mismoodi see seal kotis oli ja katki läks,» tähendas ta. Saab vaid oletada, et pangakaardi serv võis paberraha peale suruda.

Pool peab alles olema

Ent kui paberraha peaks katki minema, ei kaota see siiski oma väärtust. Rikutud rahatähega tasub panka minna ja seal vahetatakse see korraliku vastu välja. «Kui veel mõlemad pooled on alles ja näha, et need on kokku käinud, saab selle kindlasti ümber vahetada,» lausus Ingrid Mitt.

Õigupoolest saaks välja vahetada ka sellise rahatähe, millest on järel vaid osa. Kui mündil peab asendamiseks olema loetav vähemalt nimiväärtus ja vermimisaeg, siis kupüürist peab Swedbanki Viljandi kontori juhataja Deivy Kivisalu sõnul olema selgelt alles üle 50 protsendi algmõõtmetest. Kui rahatähe ehtsuses ei ole kahtlust, makstakse kontoris kohe välja selle täisnominaalväärtus. Teistel juhtudel saadetakse tagasitoodu ekspertiisi ja vormistatakse kontoris sellekohane avaldus.

Kahjustatud raha ei vahetata välja, kui sellest on säilinud vähem kui pool või seda on tahtlikult kahjustatud või kui on põhjust uskuda, et toime on pandud kriminaalkuritegu. Samuti jäävad asendamata ringluseks sobimatud mündid, mille välimust on tahtlikult muudetud.

Põlenud või rebenenud

Deivy Kivisalu tähendas, et kuus käib Swedbanki Viljandi kontoris keskmiselt kaks või kolm klienti, kes soovivad rikutud maksevahendit ümber vahetada. «Enamasti on tegemist kas põlenud või katkirebitud paberrahaga,» lisas ta.

Mitt rääkis, et pisut rohkem kui pool aastat ringluses olnud uutest viieeurostest on mõned kahjustatud jõudnud ka Eesti Panka. Seal siiski uuel ja vanal seerial vahet ei tehta, mistõttu pole võimalik pidada arvestust, kumba on rohkem rikutud.

Samas võib ette tulla, et panka minemise asemel otsustab inimene ise paberraha näiteks kleeplindi või liimiga korda teha. See keelatud pole, aga soovitatav on see siiski ümber vahetada.

Ka parandatud rahatäht ei kaota oma väärtust ja kui kas või toosamunegi katkine viieeurone oleks poes vastu võetud, siis ühel hetkel jõuaks see ikkagi Eesti Panka, kust seda enam välja ei lasta.

«Siit me enam määrdunud ja katkisi rahasid käibele ei lase,» kinnitas Ingrid Mitt.

Selle asemel et rebenenud rahatähte parandama hakata, oleks tark minna pangakontorisse, kus see ümber vahetatakse. ERAKOGU

Mõisakülas võeti vastu üldplaneering

Mõisaküla linnavolikogu kinnitas neljapäevasel istungil üldplaneeringu, mille puudumise pärast oli ta koos seitsme omavalitsusega novembris regionaalministrilt pahandada saanud.

Linna üldplaneering on dokument, millega määratakse kindlaks valla või linna ruumilise arengu põhisuunad ja tingimused. Seaduse järgi pidanuks linnad üldplaneeringu vastu võtma 2006. aasta 1. jaanuariks ning vallad 2007. aasta 1. juuliks. Novembris oli Mõisaküla ainus Eesti linn ja Viljandimaa omavalitsus, millel seda polnud.

Regionaalminister Siim Kiisler pöördus kaks kuud tagasi kurjas toonis kõigi üldplaneeringuta omavalitsuste poole ning andis neile selle kehtestamise ajakava koostamiseks kolm kuud. Mõisakülas oldi pärast kaheaastast tööd üldplaneeringuga tegelikult lõpusirgele jõutud ning nädalapäevad varem oli see Viljandi maavalitsusse viimasele kooskõlastusringile saadetud.

Siim Kiisler sõnas novembris, et üldplaneeringut ei ole vaja regionaalministrile või riigikontrolörile, vaid kohalikele inimestele ja ettevõtjatele, kellel on edaspidiste otsuste tegemiseks vaja teada, mis piirkonnas juhtuma hakkab.

Mõisaküla linnapea Ervin Tamberg kinnitas leheveergudel seevastu, et linna ruumiplaneeringu dokumendi puudumise pärast pole mitte miski halvasti läinud või tegemata jäänud, ning leidis, et väikses omavalitsuses saab kõik linnaruumi puudutavad küsimused lahendada omavahel rääkides. (Sakala)

Mees jalutas pidžaamaväel krõbedas külmas

Samal ajal kui enamik neljapäeva õhtul 19 külmakraadiga õue sunnitud inimestest unistas soojast toast, jalutas Viljandis Paalalinnas Loode tänaval inimene, kellel oli seljas vaid õhuke pidžaama.

Kummaline tegelane tekitas möödujates imestust ja hirmu ning üks öörõivastes jalutajat kohanud inimene teatas temast kella 17 paiku politseisse. Kontrollides selgus, et magamisriietes mees oli põgenenud Viljandi haiglast.

Politsei viis mehe ravile tagasi. (Sakala)

KUTSE LINNAVOLIKOGU XV KOOSSEISU VIIENDALE ISTUNGILE

Viljandi Linnavolikogu istung toimub 30. jaanuaril 2014 kell 17 Sakala Keskuses (Tallinna tn 5)

Volikogu infotund

KINNITAMISEKS ESITATAV PÄEVAKORD:

- Volikogu esimehe vastus arupärimisele seoses Viljandi linna 2014. aasta eelarve menetlusega
- Linna 2014. aasta eelarve kinnitamine, II lugemine
- Linnavolikogu 29.02.2012 määruse nr 109 „Viljandi linna põhimäärus“ muutmine ja täiendamine, I lugemine
- Linnavolikogu 29.02.2012 määruse nr 110 „Viljandi Linnavolikogu töökord“ muutmine ja täiendamine
- Viljandi linna 2013. aasta preemiate määramine (7)
- Esindajate määramine Viljandi haridusasutuste hoolekogudesse
- Esindaja nimetamine Viljandimaa Omavalitsuste Liidu eestseisusesse
- Revisjonikomisjoni 2014. aasta tööplaani kinnitamine
- Linnavolikogu tasuta ühistranspordi rakendamise küsimuste läbitöötamise töögrupi moodustamine, II lugemine
- Linnavolikogu ajutise komisjoni Viljandi Seeniorite Nõukogu moodustamine
- Linnavolikogu ajutise komisjoni Viljandi Seeniorite Nõukogu põhimäärus
- Volikogu kirjavahetus
- Sõnavõtud

Linnavalitsuse informatsioon

SIHTASUTUS Viljandi Haigla kuulutab välja avaliku konkursi.
Tööd saab

JURIST-ASJAAJAJA

Juristi-asjaajaja ametikoha eesmärk on juriidilise asjaajamise korraldamine

Töökohustused:

- haiglale vajaliku õigusdokumentatsiooni väljatöötamine, vajadusel olemasolevate dokumentide täiendamine ning kehtivate õigusaktidega kooskõlla viimine
- haigla lepingute andmebaasi haldamine
- abi osutamine lepingute ning ostu- või hanketellimuste koostamisel
- juhatuse ja struktuuriüksuste nõustamine õigusküsimustes
- europrojektidega tegelemine – fondidest rahastamisvõimaluste otsimine, taotluste vormistamine ja esitamine, projektide ettevalmistamine, rakendamine, koordineerimine ning aruandlus

Nõuded kandidaadile:

- kõrgharidus (õigusteadus)
- teadmised õigusterminoloogia ja -korralduse alal
- teadmised tööõiguse alal
- kasuks tulevad teadmised ja oskused projektijuhtimises
- koostöövalmidus, hea suhtlemisoskus, algatusvõime, kohusetunne, korrektsus, otsustus- ja vastutusvõime

Motivatsioonikirja ja CV palume saata **hiljemalt 2. veebruariks 2014** e-postil **pille.reedi@vmh.ee** või esitada kinnises ümbrikus märgusõnaga "KONKURSS" aadressil SA Viljandi Haigla, Jämejala küla, Viljandi vald, 71024 Viljandi maakond

Lisainformatsioon tel 435 2030 või e-postil pille.reedi@vmh.ee

---

Avalik konkurss

Abja Kultuurimaja juhataja ametikoha täitmiseks

Abja Vallavalitsus korraldab avaliku konkursi Abja Kultuurimaja (Pärnu mnt 28, Abja-Paluoja) juhataja ametikoha täitmiseks.

Juhataja eeldatav tööle asumise aeg on 17. märts 2014

Nõuded kandideerijale:

- vähemalt antud ametikoha nõuetele vastav keskeriharidus
- arvuti kasutamise oskus
- hea suhtlemis- ja eneseväljendusoskus, loovus
- koostöövõimelisus, organiseerimisvõime, analüüsi- ja planeerimisoskus
- eesti keele oskus kõrgtasemel, vähemalt ühe võõrkeele oskus suhtlustasandil

Kasuks tuleb: töökogemus kultuurivallas, juhiluba, projektide kirjutamise kogemus

Konkursil osalemiseks esitada:

- kirjalik avaldus
- elulookirjeldus
- ametikoha nõuetele vastavust tõendavate dokumentide koopiad
- motivatsioonikiri ja essee Abja Kultuurimaja arenguvõimalustest
- muud dokumendid, mida kandidaat peab oluliseks

Dokumendid esitada hiljemalt **14. veebruariks 2014** Abja Vallavalitsusele aadressil Pärnu mnt 30, Abja-Paluoja, Abja vald, 69403 Viljandi mk või digitaalselt allkirjastatult e-postil **abjavv@abja.ee** märgusõnaga „Kultuurimaja juhataja konkurss”.

Info: vallavanem **Peeter Rahnel,** tel **5661 3433,** e-post **peeter.rahnel@abja.ee**

OFA ketid
põllumasinatele
metsamasinatele
veoautodele

METSATEHNIKA MÜÜK JA HOOLDUS
MÕÕTESÜSTEEMID JA METSATARVIKUD
HÜDROSÜSTEEMI DIAGNOSTIKA JA REMONT
TS-Hydraulic OÜ · tel 5303 1642
www.ts-hydraulic.ee · info@ts-hydraulic.ee

VILJANDI ÜHENDATUD KUTSEKESKKOOL
kutsub külla **27.-30. jaanuar**
AVATUD USTE NÄDALALE **"LENDA, LENDA JÜRI!"**

Teid ootab:

- tasuta transport kooli kohale ja tagasi
- töötoad, kus tutvustame oma erialasid
- ringkäik kooli territooriumil
- koostöös Viljandimaa Arenduskeskusega maakonna ühe ettevõtte külastus
- tasuta lõuna

Vana-Võidu, Viljandi vald
tel 43 51020
info@vykk.vil.ee
vykk.vil.ee

Ootame 9. klasside õpilasi

VÜKK | tuleviku nimel

VEEGRUPP

- kanalisatsiooni- ja veetrassitööd
- sanitaartehnilised tööd
- süvaveepumpade ning septikute paigaldus

Tel 521 7415
info@veegrupp.ee
www.veegrupp.ee

- puurkaevude puurimine
- pumpade paigaldus
- salvkaevude pesu
- küttekaevude puurimine

Balti Puurkaev

Tel 521 7415, 504 2999
www.BaltiPuurkaev.ee

Gadox ORTOPEEDIATEENISTUS

28. jaanuaril kl 10–12
Viljandis Posti 20

Vastu võtavad arst-ortopeed ja proteesimeistrid.
Kaasa võtta abivahendikaart, arsti saatekiri.
Eelregistreerimine tel 740 0006 või 650 1322.

Metsä Forest Eesti AS
ostab kasvavat metsa, metsamaad, palke ja paberipuitu, küttepuitu ja võsaraiejäätmeid

Metsä

Tel 509 0200, 511 8671
e-post eesti@metsagroup.com

- **Ostame METSAKINNISTUID, ka raiutud ja hüpoteegiga**
- **Ostame PÕLLUMAAD**

Küsi hinda! Teeme pakkumise!

PAPINIIDU 5, SILLAKESKUS, 80010 PÄRNU,
TEL 447 7900, 528 5263,
FAKS 447 7903, metsagrupp@hot.ee

oü Metsagrupp

CITROËNI MAHTUNIVERSAALID
ERIMUDELITE HINNAS ROHKEM, KUI OODATA OSKAD!

CITROËN BERLINGO
Collection varustuses lisaks Modutop katus, (4 katuseakent ja panipaigad), LED-tuled ees, esiistmete soojendus
CITROËN BERLINGO hind al. **11 240 €**
Liisingu kuumakse **116 €**
COLLECTION varustusega hind al. **14 590 €**
Liisingu kuumakse **150 €**

COLLECTION
ERIMUDELITE VARUSTUSES:
(lisaks põhivarustusele)

automaatne kliimaseade
püsikiirusehoidja limitaator
ESP stabiilsuskontroll
Bluetooth
udutuled
valuveljed
metallikvärv
liuguksed mõlemal pool
elektrilised soojendusega peeglid
kerevärvi liistud ja pamperid
tehase CD MP3 raadio roolilt juhtimisega
elektriline lastelukk
pardakompuuter jpm.

buss 8–9 istekohta
CITROËN JUMPY
Collection varustuses lisaks alarm ja tagumised parkimissensorid, sõidusoojendi Webasto
CITROËN JUMPY **COLLECTION 23 990 €**
Liisingu kuumakse **247 €**
COLLECTION Aut 26 990 €
Liisingu kuumakse **278 €**

Pakkumised kehtivad kuni 30. märts 2014 või seni, kuni jätkub soodushinnaga sõidukeid. Liisingu kuumaksesse on arvestatud: 15% sissemakse, periood 60 kuud, intress 2,8%, jääk 30%, KKM 3,33%.
Kütusekulu keskmised näitajad ja CO_2 väärtused: CITROËN Berlingo 1,6 VTi 7,9 l / 100 km ja 159 g; CITROËN Jumpy 2,0 HDi 6,3 l / 100 km ja 183 g.

CITROËN
CRÉATIVE TECHNOLOGIE
www.citroen.ee
SILLER AUTO
Suur-Kaare 69, Viljandi | Tel 444 8866

TEEMAD

Toimetaja TIINA SARV, 433 0047, tiina.sarv@ajaleht.ee

17

Täna kell 17 esietendub Ugalas Carlo Goldoni «Kahe isanda teener».

EHTED

Vanade Gruusia meistrite jälgedes

TIINA SARV
tiina.sarv@ajaleht.ee

Viljandi loomeinkubaatori metallitsehhi ühes tööruumis istub pisut eksootilise välimusega mees ning valmistab ülima täpsuse ja kannatlikkusega imeilusaid emailkaunistusega ehteid.

See on grusiin Davit Tevzadze, kes ütleb enda kohta, et on rändaja ning väikeste ja rahulike linnade elanik.

Sõbra mõjul valitud amet

Juba väikese poisina Thbilisis äratasid Davit Tevzadze tähelepanu kiriku emailkaunistustega ikoonid. Neist saadud elamus jäi aga aastateks unustusse, sest noormehe uueks huvialaks kujunes filmikunst. Seda eelkõige tänu lapsepõlvesõbrale Mikhail Kvirikadzele, kes nüüd on tuntud operaator.

Mikhail ei olnud aga tavaline poiss, kel tekkis huvi filmi vastu. Tema vanemad on kuulsad Gruusia filmiloojad: režissöör Nana Džordžadze ning nüüdseks Californiasse kolinud ja seal töötav stsenarist ja režissöör Irakli Kvirikadze. Kvirikadze viimane film on vastakaid arvamusi tekitanud «Rasputin», milles peaosa mängib Gerard Depardieu.

Tänu niisugusele naabrusele elasid ka «maiseid» ameteid pidanud (ema arst ja isa ehitaja) Tevzadze pere lapsed filmikunsti keskel ja Daviti vennast sai näitleja. Ta ise õppis filmimontaaži.

«Elasin kuus kuud Californias Irakli Kvirikadze juures ja mul tekkis lähedane kontakt selle suure inimesega. Oma kõige suurema kinokooli sain temaga suheldes,» räägib Davit Tevzadze.

Just sel ajal oli valminud ja natuke untsu läinud üks Türgis tehtud film kaskadööridest, mis kandis pealkirja «Ristikandja». See toodi meistri kätte monteerida, et too päästaks, mis päästa annab. Teos saigi ekraanikõlblikuks ja jõudis 1995. aastal vaatajate ette.

Peale selle, et Irakli Kvirikadze kirjutab stsenaariume ja tegutseb režissöörina, on ta ka professionaalne monteerija.

«Just siis, kui ta seda tööd tegi, olin ma temaga koos ja õppisin palju,» meenutab Davit Tevzadze.

Seejärel algas Gruusias Rooside revolutsioon ja elu läks käima. Davit suundus kodumaale tagasi ja lõpetas kiitusega Šotha Rusthaveli nimelise ülikooli. Temast sai professionaalne montaažirežissöör.

Vana armastus võitis

Edasi tuleb aga rääkida hoopis ühest teisest loost.

Gruusia on üks emailikunsti sünnimaid. Kuumemailiga kaunistatud kirikuesemeid ja naiste ehteid valmistati seal juba XI sajandil ning tõeliste meistrite tööd olid kalliskividega samas hinnas. Siis millegipärast see traditsioon katkes ja oli mitusada aastat unustuse hõlmas.

Läinud sajandil õppis Eesti kunstiakadeemias leedu kunstnik Rimas Burneika ning omandas siin ka emailimise algtõed. 1980. aastal sõitis ta pikemaks ajaks Thbilisisse ja sõbrunes sealse kunstniku Zaza Lodiaga. Mehed hakkasid koos emailitehnikat juurutama.

Grusiinid oleksid nagu oma ammuse mälu taastanud: emailikunst levis plahvatuslikult kogu riigis. Hakati uurima vanade meistrite saladusi ning nende nippe kasutusele võtma. Emailist sai taas Gruusia bränd, nagu on tee ja vein. Zaza Lodia on praegu kodumaal suur autoriteet.

Emailikunsti levik meenutas ka Davit Tevzadzele ammu nähtud imeilusaid esemeid ja ta tundis, et tahab just sellega tegelda. Pärast õpinguid oma ala meistrite juures saigi temast ühe Thbilisi juveliirikoja emailimeister. Ta lõpetas ka kunstikooli.

Davit Tevzadze räägib vaimustusega, kuidas valmivad peened emailehted. Ta õpetab seda kunsti ka kultuuriakadeemia tudengitele. ELMO RIIG

Iidseid saladusi jagama

Siis tutvus Davit Tevzadze eesti tütarlapse Monikaga ja sõitis Eestisse. Praegu on nad juba neli aastat koos elanud ja kasvatavad pisitütar Elnat. Monika ütleb, et on leidnud nii hea mehe, et tema kirjeldamiseks pole sõnu.

Enne Eestisse asumist rääkis Davit Tevzadze Zaza Lodiaga ja nad mõlemad leidsid, et oleks tore tuua selle kunsti sügavamad saladused ka Eestisse, maale, kust Gruusia emailikunsti renessanss imekombel alguse sai.

Kunstiakadeemias oli aga suhtumine üsna leige. Davit Tevzadze mõtles juba koos naise ja lapsega Eestist ära kolida, kui äkki avanes tore võimalus siduda end Viljandi kultuuriakadeemiaga. Loomeinkubaatoris on võimalik töötada ja tudengeid õpetada.

Koos rootsi kunstniku Elna Lindrothiga on Davit Tevzadze ja tema naine asutanud osaühingu Elna Lindroth. Rootslanna piltide põhjal valmivad unikaalsed emailehted, mida müüakse nii Tallinnas kui Rootsis.

Koos mehega ehete tegemise ära õppinud Monika tunnistab, et majanduslikult pole lihtne hakkama saada. Algul oli olnud eriti raske, nüüd siiski on oma klientuur juba tekkinud.

Kuidas aga kuumemailehte valmistamine käib?

Meister võtab alusmetalli ja teeb sellele puhtast hõbedast (kasutada võib ka kulda või vaske) valmistatud peene niidi abil soovitud mustri. Siis kannab ta eri värvi emaili imeõhukese kihina alusele. Pärast iga emailikihti tuleb ese panna kuumutusahju, mille temperatuur on 750 ja 850 kraadi vahel. See protseduur võib korduda üle 60 korra. Mida rohkem kihte, seda vastupidavam ja ilusam ese tuleb.

Lõpuks valmib selle suurt täpsust ja kannatust nõudva tööga kaunis ja unikaalne ehe või terve ehtekomplekt.

Isegi külmaga võib harjuda

Davit Tevzadze ütleb, et talle meeldib Eestis elada ja on hea, et ta sattus just Viljandisse.

«Ma olen rändaja ja rohkem väikeste linnade elanik – seal saab rahulikult töötada. Mulle meeldib, et puutun siin palju eestlastega kokku. Gruusias elavad põhiliselt grusiinid, ka Thbilisis. Tallinn on sadamalinn ja seal on palju rahvusi. Kunagi ei tea, kas sulle tuleb vastu eestlane või venelane.»

Kui nimetan vestluskaaslasele kolm märksõna – külm ilm, aeglased eestlased ja teistmoodi toidud –, hakkab ta naerma.

«Külm ilm on vaid paar kuud aastas ja sellega on võimalik harjuda. Seda aga, et ainult eestlased on pikatoimelised, ei maksa üldse mõelda. Gruusiaski on hoopis erilaadseid rahvakilde. Näiteks Kahheetias elavad täpselt eestlaste moodi inimesed, kes kaaluvad ja mõtlevad pikalt, enne kui midagi otsustavad.»

Toidust rääkides mainib Davit Tevzadze, et elas tükk aega Võrtsjärve ligiduses ja tema naise sugulased on kalurid. «Nii häid kalatoite nagu Eestis ei ole ma kunagi saanud.»

Davit Tevzadze tunnistab, et on õnnelik inimene, sest tal on perekond. On, kelle nimel edasi pingutada.

Pärimise peale, kas ta kunagi uuesti ka filmi juurde naaseb, vastab Davit Tevzadze, et välistada ei saa midagi. «Kui Eestis on emailikunst omaks võetud, kui olen kasvatanud asjatundjad, kes hakkavad seda omakorda õpetama, on minu töö siin tehtud ja võin edasi liikuda.»

See ilus lambakomplekt on leidnud omaniku Rootsis. Kõrval fragment Elna Lindrothi maalist, mille põhjal Davit Tevzadze ehted valmistas. 2 × ERAKOGU

Äkilised miinuskraadid metsarahvast ei heiduta

2 × ELMO RIIG

Kuigi kitsed on külma suhtes üsna tundlikud, ei tee praegune ilm neile veel liiga.

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Jaanuari keskpaigast lasi ilmataat kauaoodatud pakase lõpuks paugutama. Ehkki temperatuurilangus pole kaugeltki äärmuslik, uuris Sakala looduseinimeste abiga, kas äkki saabunud külm kujutab endast metsaasukatele ohtu.

Nagu ütles ulukibioloog Harri Valdmann, praegused ilmaolud metsaelu eriti ei mõjuta, sest pikk soe sügis võimaldas loomadel vajaliku rasvavaru koguda. «Ainuke häda oli see, et vett oli väga palju ning kui maapind külmus, sulgusid pisinäriliste urud ja nood ei saanud neid enam kasutada.»

Sellega kaasneb teadlase sõnul näriliste hukkumine, mis omakorda mõjutab rebaste ja röövlindude toidulauda.

Tallinna loomaaia direktor Mati Kaal leidis, et pakane ei tulnud ootamatult. «Pigem andis pikk sügis loomadele võimaluse külmaks talveks paremini valmistuda. Valgejänesel on suisa rõõmupäevad. Vaene vend oli ju musta maaga vaenlasel justkui peo peal. Nüüd on tal võimalik märkamatuks jääda.»

Päeva pikkus valmistab loomad ette

«Loomade elu käib fotoperiodismi järgi ja sellised temperatuurikõikumised neid nii-öelda laisaks või mitte-ettevalmistunuks ei tee,» nentis Harri Valdmann. «Et päeva ja öö vahekord on muutunud, on metsaasukad tegelikult talveks valmis.»

Teine lugu oleks Valdmanni sõnul äärmuslike külmadega, mis esimeses järjekorras teevad elu kibedaks metssigadel ja kitsedel.

Suurimad tagasilöögid metssigade arvukuses olid Valdmanni andmetel 1970. aastate teise poole suurte pakaste tagajärjel. «Metssiga on ju lõpuks ikkagi peaaegu et subtroopika liik. Paigalistele liikidele talv aga põhimõtteliselt ei mõju. Meie liigid on kõik külmaga harjunud.»

Ka Mati Kaal oli selles sama meelt. «Mure on mingil määral võõrtulijatega, näiteks kabehirvega. Aga minu lapsepõlves oli igal talvel 25–30 kraadi külma. Kusjuures Saaremaal. Mandril oli tõenäoliselt veel rohkem. Loomad on elupaiga ilmaoludega aastatuhandete jooksul harjunud. Kes on tõbine ja nõrk, selle võtab pakane lihtsalt ära,» rääkis ta ning lisas, et külmaga on ka nakkushaiguste ja parasiitide levik väiksem. «Seega on meie kliimas külm pigem teretulnud nähtus, mis korra majas hoiab.»

Talveks valmistutakse liigiti erinevalt.

«Hundil on vaja toituda aasta ringi, tema uinakusse ei lange. Kriitilised on järsud temperatuurilangused ennekõike uinakut tegevatele liikidele,» selgitas Valdmann. «Kui nad piisavalt rasvavaru koguda ei saa, siis nad talve üle ei ela. Teistel peab lihtsalt kõht täis olema.»

Talvekarva kasvatavad metsloomad teadlase sõnul selga samuti fotoperiodismi alusel. «Temperatuur on siin ikkagi sekundaarne.»

Tallinna loomaaias Kaalu ütlemist mööda mingeid erimeetmeid kasutusele pole võetud. «Kes pakast kardavad, on kenasti köetavas toas, ja kes ei karda, need on rõõmsad. Jääkarud ja muskusveised on praeguse ilma üle väga õnnelikud.»

Uimane konn on püüdjale kerge saak

Kahepaiksete lood on herpetoloog Piret Pappeli sõnul siiski kehvemad. «Pika sooja tõttu oli osa tüüpe poolärkvel. Kui külm järsku tuli, võisid nad hukkuda.»

Pappel kõneles, et sarnaselt talveuinakut tegevate imetajatega koguvad ka kahepaiksed varusid. «Selleks on vaja suve lõpul hoolsasti toituda. Ning kui hakkab jahedamaks minema, on aeg tuttu minna. Sinna, kus nad ära ei külmuks.»

Vastupidi levinud arvamusele ei talvitu konnad teadlase sõnul enamasti vees. Eestis teevad seda ainult rohukonnad ja mõned rohelised konnad. Ülejäänud on urgudes või keldrites.

«Kui on ühtlaselt jahe, siis nad lihtsalt viibivad seal, ainevahetus miinimumini viidud. Kui vahepeal soojaks läheb, kipuvad nad jälle ringi liikuma ja kulutavad osa oma talvevarudest sedasi ära.»

Pappeli sõnul oleks kahepaikseile parim ühtlane talv, sest muidu lähevad nad oma režiimist välja.

Loomulikult on kahepaiksetele hukatuslikud äärmuslikud miinuskraadid.

«Üldiselt nad muidugi kaevavad end külmumispiirist sügavamale, aga kui külm sinna läbi murrab, siis nad hukkuvad. Tekkivad jääkristallid lõhuvad kõik rakud ja koed,» kirjeldas Pappel.

Maailmas leidub aga ka liike, kelle kehas on looduslikud antifriisid. «Nemad pumpavad oma maksa glükogeeni täis ja ka kehas on neil igasuguseid suhkruid. See viib külmumistemperatuuri võimalikult madalale. Alaskal on näiteks üks konn, kes enne talvitumist suurendab oma maksa neljakordseks.»

Kahepaiksete talvitumist pole Eestis Pappeli teada keegi põhjalikult uurinud, kuid kõige tundlikumad on ikka need liigid, kes on oma leviala põhjapiiril. Nende hulka kuuluvad näiteks kõre, rohe-kärnkonn ja mudakonn.

Linde päästab talvel vaid lõputu söömine

Ornitoloog Jaanus Aua sõnul on enamik Eestis pesitsevaid linde rändlinnud ning pikast soojast sügisest hoolimata jäid neist talvitama vaid üksikud. «Eks oma osa ole siin ka eelnenud aastate karmidel talvedel, mis eri liikide genofondist liiglaisad või liigjulged välja praakisid,» märkis ta.

Pisut kehvemini läks Aua jutu järgi veelindudel, kes ennast sisemaa veekogudel talvitama sättisid. «Veekogude jäätumine oli sedavõrd kiire, et paljud pardid ja luiged ei jõudnud lahkuda ning juba on mitmelt poolt Eestist teatatud hättajäänud lindudest.»

Aua nentis, et kui toitumisvõimalused on head, venitavad paljud liigid lõunapoolsematele aladele lahkumisega viimase hetkeni. «Pahatihti lõpeb see külmavangi jäämisega. Samas tuleb endale kainelt aru anda, et loodus on olemuselt ülimalt ratsionaalne ning liigset energiat kulutatakse vaid äärmuslikel juhtudel.»

Külmataluvus on ka lindude puhul liigiti väga erinev. «Mis pääsukesele jahedavõitu, see tihasele hõiskamist väärt,» tõi Aua näite. «Siinkohal saame aga rääkida vaid meil talvitavatest liikidest ja neile on meie niiskevõitu 25-kraadine külm juba suur katsumus.»

> **Alaskal on näiteks üks konn, kes enne talvitumist suurendab oma maksa neljakordseks.**

Eesti oludes on kõige tundlikumad väikesed värvulised, nagu põialpoiss, sabatihane ja musttihane. Kui karmi külma periood on pikk, läheb raskeks aga ka palju suurematel liikidel, nagu nurmkanadel, pasknääridel ja rähnidel.

Karmi pakasega on linnu lõpp kiire. «Mõned talved tagasi lendas lindude toitmiskohta pasknäär ja hakkas toimekalt päevalilleseemneid kugistama. Termomeeter näitas 33,4 külmapügalat. Poole tunni pärast aknast välja kiigates nägin lindu lumel kössitamas, elunatuke sees. Tunni aja pärast, kui läksin toitmiskohale päevalilleseemneid juurde viima, leidsin eest juba kontkõvaks külmunud laiba,» meenutas Aua.

Meile talvitama jäävad linnud ornitoloogi sõnul karu kombel rasvavaru ei kogu. «Külm ilm on tohutu energiaröövel ning sellega päästab vaid piisav, et mitte ütelda lakkamatu toitumine. Selles karmis mängus, mille nimi on olelusvõitlus, on võitjateks need, kel on piisavalt taiplikkust või kogemusi. Aga ka õnne peab olema.»

Kui urud jäätuvad ja närilised hukkuvad, muutub hiireviu toidulaud kasinamaks.

Viljandimaa puuetega inimeste nõukoda, Posti tänav 20

Pensionäride ühendus, Eha tänav 4

Viljandi päevakeskus, Pikk tänav 4

Viljandi pensionäride liit, Lääne tänav 2

Üle linna pensionärid ehk Neljast aadressist peaks tulevikus saama üks

KETLIN BELJAEV
ketlin.beljaev@ajaleht.ee

Inimesed, kes võivad passi järgi pensionipõlve nautima hakata, jagunevad laias laastus kaheks: ühed on need, kes veeretavad päevi õhtusse koduseinte vahel, sest nad ei saa või ei tahagi sealt välja, ning teised need, kel on tegevusi mitme kuu jagu ette planeeritud.

Viimati nimetatute päevakava võib teinekord isegi tööga hõivatud ärimehe omale silmad ette teha.

Viljandi linn pakub pensionäridele mitmesuguseid võimalusi oma aega sisustada ning leidub küllalt asutusi, kus saab ka midagi ihule: siin on sõõgituba ja saun. Sakala külaskäigu päeval oli saun naiste päralt.

Eha tänaval tegutsevas pensionäride ühenduse majas on võimalik harrastada näitlemist, tantsida või hoopis koroonat mängida. Lääne tänaval pensionäride liidu ruumides saavad huvilised muu hulgas sketše teha ning teatri ja kirjanduse üle arutleda. Kellele on mõni tervisehäda ennast külge haakinud, kohtub oma rühmaga Posti tänaval puuetega inimeste nõukoja majas.

Lisaks sellele, et kõigi nende nelja organisatsiooni ruumides on klaver, on neil veel midagi ühist. Näiteks liikmed, kes käivad ühest majast teise, sest neile huvipakkuvad ringid on mööda linna laiali. Või siis hoopis lektorid, keda kutsutakse eri majadesse samal teemal esinema.

Nii praegusi kui tulevasi pensionipõlve nautijaid puudutab Linnu tänavale kavandatav sotsiaalkeskus, mis peaks kõik need asutused ühe katuse alla kokku korjama. Kaugeltki kõik nad pole aga selle mõtte poolt.

Olgugi et näiteks Eha tänava majas näitas termomeeter eelmise nädala neljapäeval pärast ahju kütmist kõigest 13 soojakraadi, ei tahaks seal koos käivad inimesed uude sotsiaalkeskusesse kolida. Nii nagu enamik, kes on harjunud armsaks saanud majadega. Ebamugavuste koha pealt pigistatakse lihtsalt silm kinni.

Aastatetaguse plaani järgi pidi kõnealusesse Linnu tänava hoonesse tulema hoopis uue kunsti muuseum, eelmine linnavõim nullis selle plaani aga mullu suvel ära. Linnavalitsuse kõrval seisva laguneva hoone saatuse kohta tehti uus otsus, mille järgi hakkavad seal tulevikus Mark Soosaare asemel toimetama pensionärid ja puuetega inimesed. Jaanuari algul kinnitas linnapea Ando Kiviberg Sakalale, et see mõte on jõus ka uue võimu ajal.

Üks sotsiaalkeskuse idee algataja on Inkeri majas tegutseva Viljandi päevakeskuse juhataja Marek Mumm. «Nii väikeses linnas pole mõtet nii paljusid poolpiduseid hooneid pidada ja näiteks esinejaid dubleerida,» põhjendas ta ning tõi näiteks, et Inkeri maja, kus päevakeskus argipäeviti ruume kasutab, pole sobilik ratastoolis liikuvatele inimestele ja ka hoone keldrikorrusel asuvasse käsitööringi viiv trepp on väga ebamugav.

Kavandatavas sotsiaalkeskuses jääks kõikide kokku kolivate asutuste struktuur Mummi selgitust mööda samaks. Näiteks nii pensionäride liidul kui ühendusel oleks ikka oma juhatus ja selle esimees. Sotsiaalkeskus oleks pelgalt hoone nimetus. Märkimisväärne erinevus oleks aga see, et ühe asutuse liikmed saaksid vajaduse korral teise uksele koputada ning inimestel ja infol oleks senisest parem liikuda.

Päevakeskuses ootavad värsked ajalehed ja soe söök

Inkeri majas tegutseva päevakeskuse lugemissaalis oli eelmise nädala reedel istet võtnud Valve Schvede ja parasjagu sirvis ta värskeid ajalehti. Nii on see tema ütlemist mööda alati, kui on lõppenud võimlemistund, kus ta kahel korral nädalas osaleb. «Juhendaja teeb meil äärmiselt häid harjutusi – sõrmeotstest kuni pealaeni,» ei olnud naine kiidusõnadega kitsi.

Schvede rääkis, et tal on ka pensionäride liidu teatrisõprade ringis sidemeid, kuigi ta seal enam aktiivselt ei osale, sest ajad kattusid 80+ klubiga, kuhu ta samuti kuulub. See on tema sõnul sõpruskond, kes saab kord kuus Inkeris kokku. Korraga tuleb tavaliselt kohale poolsada eakaaslast, kel on siis mõnus omavahel suhelda.

«Kes käivad, need käivad igal pool, ülejäänud istuvad kodus,» tõdes Schvede.

Tema sõnad leidsid kohe ka kinnitust, sest raamatukogu kõrval saalis algas lauluproov, kus silmasin vähemalt kolme tuttavat nägu. Ehk inimesi, kellega olin päev varem juba Eha tänaval kohtunud. Kohe ansambli Soliid proovi algul andis paar osalejat õpetaja Ene Soolole teada, et ei saa laulutunni lõpuni olla, sest tuleb kiirustada järgmisele üritusele.

Ansambel Soliid harjutas Viljandi päevakeskuses Ene Soolo taktikepi all. Varem andis Soolo muusikatunde Viljandi Paalalinna gümnaasiumis. MARKO SAARM

Päevakeskuse juhataja Ene Soolole teada, et ei saa laulutunni lõpuni olla, sest tuleb kiirustada järgmisele üritusele.

Üks mees istus söögitoas ning tutvustas ennast Viktorina. Tema käib oma sõnul iga päev päevakeskuses söömas ja lehti lugemas. Seda, et ta end seal koduselt tunneb, näitas tema külalislahkus: ta tellis sularahast lagedale ajakirjanikule rosinakisselli ja lasi siis selle tuttavatel ettekandjatel kiiresti lauda tuua.

5 × ELMO RIIG

Pensionäride ühenduse juhatusse kuuluv Jaan Vuntus juhendab Eha tänaval näiteringi ja lööb ka ise lavastustes kaasa. Pildil on stseen, kus ta üritab kartuliõiega ära meelitada Liisat, kelle rollis on Mare Mihkelson.

Eakatel on külma maja vastu soojad tunded

Pensionäride ühenduse üks on ametlikult avatud neljapäeviti kella 10–13, muul ajal sedamööda, kuidas ruume kasutada tahetakse – soovivad seal siis kokku saada bridžimängijad või mõned ühenduse 12 liikmest.

Läinud neljapäeval peeti nädala koosolekut. Pärast seda pidi kogunema näitering, et harjutada lavalugu «Mats von Kartohvel». Kaks näiteringi liiget Virve Velbaum ja Mare Mihkelson olid juba kohal. Saalis oli sooja 13 kraadi jagu, Virve Velbaum viskas aga naljaga, et nii säilivadki nad hästi. Kui tegelikkuses rõsked ruumid tervisele just kõige paremini ei mõju, siis eluterve huumor küll.

Palju aastaid õpetajaametit pidanud Velbaum rääkis, et tema elu pole kunagi olnud nii kiire, kui on pensionieas. Tema ajast hammustavad ampsu nii pensionäride ühenduse kui liidu üritused ja ringid, lisaks käib ta Inkeri majas laulmas.

Ka peagi saabunud pensionäride ühenduse juhatuse liikmel Jaan Vuntusel ei jää oma sõnul näiteringi juhendamise, tantsimise ja ühenduse ürituste korraldamise kõrvalt kuigi palju aega üle. Uksest sisse tormanud Voldemar Nikolajevit nimetasid naised aga lausa supermeheks: tema näitleb, laulab, käib vanaisade klubis ja mulkide seltsis... Loetelul ei tulnud veel lõppu, kui Jaan Vuntus pistis vahele: «Üllatus: kõik pensionärid polegi surnud!»

Proovi algul andis juhendaja näitlejatele korralduse õppida nädalavahetusel tekst pähe. «Sain täna kunstnikuga ka kokku, ta teeb meile seinakujunduse,» teatas Vuntus, kes võtab oma tööd täie tõsidusega.

Teises ruumis istus arvuti taga ühenduse sekretär Linda Õunap, kelle ülesanne on maja kütta ja koostada graafikuid, kes millal ruume kasutab. Jaanuarikuu kava järgi on majas umbes kahe tunni jagu broneeringuid päevas.

Õunap on peale sekretäritöö seotud ka ühenduse põllumaaga, kus liikmed saavad näpud mullaseks teha. Mulda on pistetud kartuleid, lilli ja isegi tubakat.

Õunap nentis, et kui tuleb ühine sotsiaalkeskus, jääb tal küll pool lõbu, kütmine ja koristamine, ära, aga uus maja ei saa kindlasti nii armsaks, nagu on praegune, kus ta juba 14 aastat kasulik on olnud.

Ruumipuudus ajab pensionärid linna peale

Pensionäride liit ei ole sama, mis pensionäride ühendus. Sellel organisatsioonil on oma ruumid ja juhatus. Liit tegutseb Maksimarketiga samas majas ning on avatud teisipäevast reedeni kella 10–13.

Kolmapäeval olid peale juhatuse esimehe Jaak Värniku kohal teatrisõprade klubi eestvedaja Silvi Roosmaa ja veel mõned liikmed, kes olid tulnud kas teatripiletitele järele või niisama suhtlema. Liidul on Värniku sõnul maakonna ja linna peale kokku 800 liiget ning 17 ringi. Ringidest võtab osa natuke üle poole liikmetest ning Lääne tänaval käivad neist ruumipuuduse tõttu vähesed.

Kuigi näiteks ristsõnade lahendajad mahuksid sinna Värniku sõnul lahedalt ära, eelistavad nemad raamatukogus kokku saada, sest seal on ka teatmeteosed käepärast. Tervisesportlaste gruppi võib näha näiteks ümber Paala järve liikumas, E-klubi, kus E ei ole kuidagi seotud internetiga, vaid tähendab eakaid, kohtub endise Tähe kino majas, ning liidu tantsijad, teatrisõbrad ja 80+ klubi liikmed käivad koos Inkeri majas.

Jaak Värniku arvates oleks küll hea, kui linna tuleks üks korralik sotsiaalkeskus. Tema andis oma õnnistuse ka enamiku pensionäride mahamaterdatud Linnu tänava majale. «Ma olen mõõtnud seda maad: 500 meetrit bussipeatusest. See pole mingi maa ja eakas inimene peaks ka kõndima,» kõneles ta ning leidis, et uuendustega ei taheta lihtsalt kaasa minna.

Värnik, kes on 60 aastat ka jahimees olnud, ütles, et temal on pensionäride liidu huvid kõrgemal kui näiteks jahiseltsi omad. Ta on liikmetele iga päev telefonitsi kättesaadav, sest just tema korraldada on see, mille järele inimesed küsivad. Eelmise aasta lõpul sai ta näiteks Kaare kooliga kokkuleppele arvutiõppes. Pärast Sakalale intervjuu andmist sõitis ta aga päästeametisse, et korraldada pensionäridele tuleohutusteemaline üritus.

Tarmukusega paistab silma ka teatrisõprade klubi juhendaja Silvi Roosmaa, kes organiseerib ühteluga väljasõite etendustele. «Saan kõige paremad kohad kõige odavama raha eest,» lausus ta uhkelt.

Kui paaril korral kuus käivad teatrisõbrad bussiga etendustel, siis kord kuus saavad nad kokku, et omavahel muljeid vahetada.

3 × KETLIN BELJAEV

Puuetega inimeste nõukoja maja pakub katust paarikümnele ühingule, mis koondavad üht või teist haigust põdevaid inimesi. Igal neist on oma vastuvõtuajad ja arvutiga toake.

Majas kohtuvaid inimesi seob ühesugune tervisemure

Kui kolmapäeval seisis puuetega inimeste nõukoja uksel teade, et ollakse Pärnus tervisepäeval, siis neljapäeval olid kirjas lahtiolekuajad: avatud tööpäevadel kella 10–15.

Juhataja Krista Neeringu sõnul sõltubki maja lahtiolek sellest, kas on kavas väljasõit või muu suurem ühisüritus. Pärnus käis seekord basseinides ja saunades oma tervist edendamas 60 kojas tegutsevate liitude ja ühingute inimest.

Puuetega inimeste nõukoja majas kasutavad grupid, keda seob ühesugune tervisemure, eelkõige selleks, et kord kuus kokku saada. Gruppe on kokku üle 20.

Neljapäeva pärastlõunal istusid selles majas ümber teelaua Viljandi reumaühingu liikmed. «Siin on alati tuju üleval ja mokalaata ka hea pidada,» ütles 40 aastat reumaga elanud Merike Voll.

Hilda Kaljula näitas oma reumaühingu kaarti, mille järgi on ta selle grupiga koos käinud juba 17 aastat. Just oli ta ära maksnud tänavusegi kaheeurose aastamaksu ja kaardile selle kohta märke saanud.

Kaljula kuulub veel südameliitu, vähihaigete tugirühma ja epilepsia ühingusse. Iga rühmaga kohtub ta Posti tänaval kord kuus. Aga see pole veel kõik: ta käib ka Eha tänaval vanaemade klubis, Inkeri majas 80+ klubis ja endise Tähe kino hoones pensionäride liidu korraldatavas E-klubis. «Minu parool oligi: «Pensionärid kodust välja!» Ja kui läheme lahku, on parool: «Elame veel!» rääkis elurõõmus naine.

Reumaühing saab tänavu 20-aastaseks ning selle eestvedaja on kogu aeg olnud Hiie Silm, kes sai reumadiagnoosi täpselt sama palju aastaid tagasi. Tema sõnul on Posti tänava maja mõnus kooskäimiskoht. «Noored reumaatikud siia küll ei tule, sest nemad leiavad kogu vajamineva info internetist.»

KUNSTITEOSED

Uhked ahjud rändavad nagu rohutirtsud

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Kahhelahjude kadumine Saarepeedi lähistel paiknevast Välgita mõisast on üks näide neist paljudest omalaadsetest vargustest, kus tonne kaaluv ja sooja andev kunstiteos on salamisi oma algses kodus maha lammutatud ning hiljem kuskil eramus üles laotud.

«Näiteks Mustpeade vennaskonna ahi rändas ringi nagu rohutirts, minu teada nähti seda viimati Tallinnas Tina tänav 26 hoones,» räägib pealinna kultuuriväärtuste ametis töötav Artur Ümar (pildil).

Küttekehade rände kohta teab ta lugusid, mis tunduvad uskumatud, kuid on ometi tõestisündinud. «Ahi oli üles laotud viis korda, kuid nüüd on jälle ära varastatud. Eks paista, ilmselt ilmutab see varsti end mõnes rikkuri villas. Olen näinud ühiskonna heidikute barakkides sama uhkeid ahjusid kui Kadrioru lossis ja Kadrioru lossi ahju 250 kilomeetrit Kadriorust kaugemal. Nõukogude ajal olid sellised manöövrid tavalised, kahjuks jäi iga lahtivõtmisega terveid kahleid vähemaks.»

Ahjudesse kirjutatud ajalugu

Käest kätte käinud Välgita mõisa peahoone ei näe väljastpoolt üldse mõisa moodi välja, kuigi on üsna haruldane XVIII sajandist pärit arhitektuurimälestis ja üks Eesti vanemaid puitmõisaid. Peahoone kohta suhteliselt väike poolkelpkatusega rõhtpalkehitis peitis endas väärtuslikku ja rikkalikku dekoori, mis praeguseks on peaaegu viimseni haihtunud.

Asjatundjatel on kõige rohkem kahju sealsetest kahhelahjudest. On alust arvata, et need pole siiski hävinud, vaid võeti segaseid aegu kasutades koost lahti ja paigutati hiljem uude kohta.

Muinsuskaitse Viljandimaa vaneminspektor Anne Kivi meenutab, et omaaegsete restaureerijate töö jäi kaheksa suure ruumiga Välgita mõisas pooleli 1990. aastate algul. Pikalt peremeheta seisnud hoone lausa kutsus sisse astuma igaüht, kes mööda sõitis, olgu see siis mujalt tulnud uudishimulik vanavarakoguja või asjale kippuv omakülamees. Praegu kuulub mõis ühele Soome kodanikule.

Millal ahje seal mõisas viimati nähti, ei oska täpselt keegi öelda. Uhke lahendusega küttekolded on aga endist viisi minev kaup. Nende eest võidakse maksta isegi tubli paarkümmend tuhat eurot.

Kui palju võis Eestis üldse mõisaahjusid olla? Meie territooriumil oli 2500–3000 mõisat ja kui ette kujutada, et igas neist oli umbes kümme ahju, on see arv suur.

«Suuremates ja uhkemates mõisates võis olla ka kakskümmend ahju, väiksemaid võidi kütta kuni viie ahjuga,» räägib Artur Ümar, kellest suuremat ahjude restaureerimise eksperti on Eestist keeruline leida.

Ta on proovinud statistikat teha, aga arvab, et pole jõudnud isegi ligilähedase arvuni. Nimelt oli mõisates peale kahhelahjude müürikaminaid, õhkküttesüsteeme ehk hüpokauste ja mantelkorstnaaluseid tuleasemeid. Enne XIX sajandit oli kahhelahi staatuse sümbol ja tõeline luksusese, seepärast oli neid vähe.

«Mõisnikel oli raha, et tellida uhkemaid küttekoldeid, käia kaasas moevooludega ja tarbida eksklusiivlahendusi,» räägib Ümar. «Ahjude motiivistik peegeldab mõisniku kui tellija nägemust ja vaateid: kas ta oli vabamüürlane, toetas pigem tsaaririiki või hoopis kaubanduslikke figuure. Samas tahtis mõni kunstnikuhing midagi täiesti omanäolist teha. Mõisaahjudesse on kirjutatud meie ajalugu, mida taluarhitektuuris enam eri põhjustel säilinud pole.»

Mõisaahjul oli laias laastus kaks funktsiooni: muidugi oli see soojusallikas, aga ka üsna tähtis sisekujunduselement.

«Algul, kui ahjusid veel pottidest tehti ja need meenutasid tänapäevaseid lillepotte, oli kindlasti esikohal soojapidavus,» jutustab Ümar. «Ahjude arenedes optimeeriti vuuke ning pottidest said kahlid. Nende vormimisel hakati tähelepanu pöörama motiivistikule, reljeefile ja ornamendile, mida oli kahlile kergem lisada. Üldiselt püüti kaht tähtsat aspekti tasakaalus hoida ja uhketest ahjudest võimalikult palju sooja välja pigistada. Näiteks suuremates kehandites oli kuni 12 lõõri, mis tänapäeval kõlab kosmiliselt.»

Sageli loodi ahjudest tõelised kunstiteosed. Ümar mainib, et igaüks neist on oma ajastu laps, seega on nende arvustamine tänapäeval subjektiivne. Tal on hea meel, et rokokoo ei jõudnud Eestisse, sest sefiiritort-kuubis kehandid poleks enamikusse meie mõisatesse sobinud.

«Igaüks neist on omamoodi kunstiteos, kuid varasemate ahjude puhul ei saa me kunagi teada, kes oli autor või kujundaja,» mõtiskleb ta. «Pottsepad liikusid gildides ringi koos vormidega, müüsid neid ja täiendasid järjest matriitse. Seega pole ime, kui näeme sama ahju Riias, Tallinnas, Gotlandil ja Lübeckis. Alles tööstusrevolutsiooni ajal XIX sajandi algul saab täpselt templi järgi tootja fikseerida.»

Tema kinnitusel oli tervikliku kunstiteose loomises tähtis osaline pottseppmeister, kelle käe läbi leidsid glasuuri kombinatsioonid, varjundid ja kõrvalekalded esteetilise koha. Teinekord oligi praakkahlitest ahi palju kunstipärasem kui ühes tonaalsuses ja perfektsetest kividest kokkuseatu.

Galaktilised erinevused hajusid

Kui kaua ühe sellise ahju ehitus täpselt aega võttis, on tänapäeval keeruline öelda, kuid Artur Ümar teab, et näiteks Alatskivi lossi ahjusid ladusid Riia pottseppad omal ajal kaks aastat. Nimelt leidis ta restaureerimise ajal ahju seest nende kirja. Ta on üsna veendunud, et mõnda mõisaahju laoti kauemgi.

PEETER KÜMMEL

Mõisnikel oli suurejooneliste küttekollete tellimiseks võimalusi.

Mõnel mõisaahjul on vedanud ja see on oma algses asupaigas kenasti taastatud. Paljud on aga jäljetult kadunud nagu Välgita mõisa ahjud ja nendest on muinsuskaitseametil säilinud ainult üksikud fotod ja joonised. MUINSUSKAITSEAMET

«Polnud elektrilisi abivahendeid ja tänapäevale omast kiirustamist,» selgitab ta. «Lahendused olid läbimõeldud ja keerulised, see võttis kindlasti rohkem aega. Kui tänapäeval laotakse kolme meetri kõrgune mõisaahi üles vähem kui kolme nädalaga, on midagi väga valesti.»

Mõisaruumid olid sageli väga suured. Ühe sellise soojaks kütmine sõltus paljudest parameetritest, mis kõik olukorda mõjutasid. Üldiselt köeti talviti hommikul ja õhtul.

«Köeti enamasti spetsiaalsest teenijate koridorist, mis polnud sakste saaliga ühendatud,» kirjeldab Ümar. «Mõte oli selles, et kütja ei satuks puudega uhketesse saalidesse, vaid töötaks varjatult. Suurem ahi võis soojeneda kuni kaks päeva. Kamin oli tavaliselt kõrgetes fuajeedes ja trepikoja käikudes, et õhk seguneks ja kogu ruumis oleks ühtlane temperatuur. Puidust jalgadel seisva kõrge ahju vastu paigutati tavaliselt kamin: üks andis sooja ülevalt, teine alt, tekkis õhu liikumine ning temperatuur ühtlustus.»

XX sajandil hakkasid mõisa- ja talumajade küttekollete tohutud erinevused pisihaaval kaduma.

«Varem olid vahed lausa galaktilised!» kinnitab Ümar. «Kui esimesed pottahjud olid mõisates ja lossides juba XIV sajandil, siis talurahvani jõudsid need viissada aastat hiljem. Talumaja primitiivseteks kolleteks olid valdavalt reheahjud või Vene tüüpi kehandid. Vabadikel võis erandina ka midagi uhkemat olla, aga üldiselt mitte enne XVIII sajandi lõppu.»

Ümar lisab, et kui XX sajandi juurde tagasi tulla, siis siledate kahlite hulgitootmise alates lõhuti väga palju mõisaahje maha.

«Talumajas ma muud peale sileda tööstusliku kahhelahju üldiselt näinud pole, uhkemad fassaadid jäid siiski mõisnike pärusmaaks,» lausub ekspert. «On erandeid, aga need on taludesse sattunud enamasti ikkagi mingil hämaral ajal mõisast.»

Üks vägev ahi, eriti veel väärika minevikuga, on väga väärtuslik. Originaalide asemel on üsna levinud koopiad, sest vana taastamine on teadagi kallis.

«Ahjukunstis polegi vahel muud varianti kui koopia teha, sest originaale leida pole võimalik,» selgitab Ümar. «Seda võib üritada Eesti Vabariigi alguse aegsete kahlite puhul, varasemaid detaile võib õnne korral leida Soomest või Lätist. Koopia on mitu korda odavam kui osta originaalne mõisaahi.»

Mis puudutab aga Välgitast varastatud ahje, siis Anne Kivi kõrvu on jõudnud mitu juttu, kus need võiksid asuda. Muinsuskaitseinspektor usub, et leidub inimesi, kes teavad Välgita kui ka teiste jäljetult kadunud ahjude kohta nii mõndagi lähemalt rääkida.

«Ammu lõplikult kadunuks arvatud väärtuslikku on ikka aeg-ajalt välja ilmunud, üks viimatisi näiteid on Viljandi mõisnike kalmistu sepisvärav,» lausub Kivi. «Ega alati olegi nende juhtumite taga tahtlikku vargust, mõni otsa pidi juba prügimäele jõudnud asi on lihtsalt ära päästetud. Väga tore, kui leidub selliseid inimesi, kes toovad asja selle algsesse kohta tagasi.»

VÄLU

VÄIKESELE LUGEJALE SUUREST MAAILMAST

SUITSETAMINE EI TEE SIND LAHEDAKS

Oled kindlasti kuulnud, et suitsetamine on tervisele kahjulik. Seepärast ei tohi tubakatooteid lastele müüa. Ja nende hind järjest tõuseb, et neid ostetaks võimalikult vähe. Kõik ikka selleks, et inimesed kauem elaksid ning tervemad ja õnnelikumad oleksid.

Kui mõnel klassikaaslasel õnnestub suurema sõbra abil või vanemate tagant mõni sigaret hankida ning ta vahetunnis sind seda suitsetama meelitab, siis ära mine kaasa. Võib ju tunduda lahe, kui puhudes suust tossu tuleb, aga tegelikult satub su kehasse hulk mürke ja hambad lähevad kollaseks. Kui pikemat aega suitsetada, mõjub see rängalt kopsudele ja kehas võib hakata arenema vähk – salakaval tõbi, millest paljudel ei õnnestu eluga välja tulla.

Osa täiskasvanuid on hakanud suitsetamisest lahtisaamiseks kasutama e-sigarette. Neid pole vaja põlema panna ja suitsu asemel satub kopsudesse hoopis veeaur. Keegi pole aga veel suutnud välja uurida, kas selles vedelikus, mis sinna suitsu sisse pannakse, võib olla ka midagi inimesele ohtlikku. Juba sellepärast ei tohiks e-sigaretti proovida. Pealegi on suust tossu välja ajav laps üks ütlemata hirmus vaatepilt.

Ometi on e-suitsud kooliõpilaste seas levima hakanud. Mõni suurem on niisuguse sigareti endale ise hankinud, mõni jälle isa mantlitaskust salaja kooli kaasa võtnud. Kõik õpetajad ja koolidirektorid ning isegi riigijuhid on aga seda meelt, et alaealised ei tohiks e-suitsu tõmmata. Ja pea meeles: kõige hullem pole keelatud tegevusega vahelejäämine, vaid tagajärg!

Üldiselt on ju kõigi pahade asjadega sedasi, et parem on need proovimata jätta. Pole ju mõtet ühe rumala klassikaaslase pärast oma elu ja tervist rikkuda. Nii palju toredat on alles ees ootamas.

Lapsed e-sigaretti proovida ei tohiks. Kui vanemate tagant näpatud tossava pulga kooli kaasa võtad, võib tulla suur pahandus.

ARVUTIVIIRUS PÕHJUSTAB PALJU PAHANDUST

Internetis levib praegu väga ohtlik viirus Cryptolocker. Tavaliselt peidab ta ennast e-kirjaga kaasas oleva lingi või faili taga. Kui see avada, kustutab ta kõik vajaliku su arvutist ära, nii et isegi tehnikud ei suuda midagi taastada.

Piisab ühest hooletust näpuvajutusest, et hävitada ema või isa tähtsad dokumendid. Viirus võib arvuti aga ka lausa nii hullusti ära rikkuda, et sellega pole enam midagi peale hakata.

Isegi kui sul on isiklik süle- või tahvelarvuti, ei tohi netis kahtlasi lehekülgi mööda kolada, sest pahade kavatsustega inimesi jagub igale poole. Lisaks arvutiviiruste saatmisele oskavad nad näiteks tühjaks teha pangakontosid ja lõhkuda kodulehekülgi. Mõni eriti ohtlik võib püüda teid endaga kohtuma meelitada. Võõrastega ei tohi aga suhelda ei päriselus ega arvutimaailmas.

Arvuteid kaitsvad viirusetõrjeprogrammid on targad, aga pahalased võivad nad ikkagi üle kavaldada.

SAKALA KESKUSES TULEB MOEPÄEV

Kui sind paeluvad pilkupüüdvad riided ja nende meisterdamine, siis on see üritus just sulle! 15. märtsil on kõik moehuvilised õpilased oodatud Sakala keskusesse suurele moepäevale, mis on välja kasvanud seni Karksi-Nuia noortekeskuses asetleidnud võistlusest «Noor moelooja».

Senisest suuremaid ruume oli vaja sellepärast, et seekord saavad algajad moeloojad terve päeva asjatundjate käe all mitmesuguseid nippe õppida. Õhtu tähtsaim osa on aga suures saalis korraldatav moeetendus, kus võistlevad noorte endi tehtud kostüümid.

Moepäeva valmistavad noored ette ise. Nii saavad nad teada, kuidas lava kujundada, üritust reklaamida ja žüriisse liikmeid otsida.

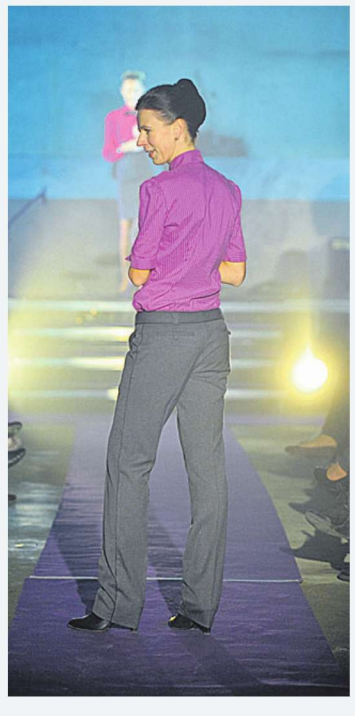

Moeetenduse keskpunkt on *catwalk*. See on sillasarnane lava, mida mööda kõndides modell publikule riideid näitab.

VÄLU TEKSTID KIRJUTAS ÜLLAR PRIKS, FOTOD TEGID DMITRI KOTJUHH (JÄRVA TEATAJA), TOOMAS HUIK (POSTIMEES), MIHKEL MARIPUU (POSTIMEES)

SÖÖME SÕNU

ÜLLAR PRIKS

Miks minust kunagi taimetoitlast ei saa

Olin ennast kodus diivanile laiali laotanud ja ootasin linna pealt laekuvat elukaaslast. Kujutasin ette, kuidas kutsuvalt krabisevas ostukotis pungitab mõni mahlane praetükk, ning mängisin läbi selle võimalikke maitsestamisversioone.

Intensiivne mõttetegevus pani ka süljenäärmed tööle. Nii leidis naine koju jõudes mu peadpidi juba pooleldi tühjaks söödud sprotikonservist. Tervituse asemel hakkasin närviliselt kotti lahti pakkima. Liha polnud aga kusagil. Lauale ilmusid hoopis kahtlase sisuga plastkarbid.

«Tähendab... Mis mõttes?» uurisin ettevaatlikult. Selgus, et naine oli läbi hüpanud sõbranna juurest, kus käinud eriti autentsete India roogade meisterdamine.

Et need Gangese jõe äärsed tegelinskid peale kana vist suurt kedagi pannil ei pruunista, muutusin kahtlustavaks. Liiati meenus kohe telerist nähtud pilt, kus Teet Margna okserefleksidega võideldes ja kõrvadest sinist suitsu välja ajades üliinimlike pingutuste saatel üht kohalikku palukest alla neelata üritas. Paistis paras katsumus.

Naine muidugi vadistas: «Sulle ju meeldib vürtsikas kraam! Proovi ometi!» No ma siis proovisin. Ega ma neid toidunimesid tea, aga sain aru, et asjasse olid segatud läätsed ja kilode viisi karrit. Viimati nimetatuga ma päris sina peal pole.

Tunnikese pärast enam seedetraktis väga ei kõrvetanudki, aga kõht oli jälle tühi. Hommikul hiilisin esimese asjana turule ja tõin tüki siga. Vormus alljärgnev amps.

MARINEERITUD LIHA

1 kilogramm sea kaelakarbonaadi
klaasitäis nisujahu
soola
jahvatatud musta pipart
4 lahtiklopitud muna
praadimiseks õli

Marinaadiks:
1,5 liitrit vett
2 viilutatud porgandit
2 viilutatud sibulat
10 tera musta pipart
4 loorberilehte
2 supilusikatäit suhkrut
2 supilusikatäit soola
2 supilusikatäit äädikat

See on mõnus amps, mida mina teeksin võimaluse korral iga nädal. Et asjasse on segatud marineerimine, tuleb aga kannatust varuda.

Alustuseks lõigake seakarbonaadist ristikiudu umbes sentimeetripaksused viilud ja koputage need lihahaamriga mõlemalt poolt õhukeseks. Seda on arukas teha läbi toidukile, siis ei lõhu lihaviilakaid väga ära. Läbitambitud viilud lõigake ampsusuurusteks, no nii nelja-viiesentimeetrise küljepikkusega palukesteks.

Segage jahu soola ja pipraga. Veeretage lihatükke maitsestatud jahus ja kastke need siis lahtiklopitud munasse. Praadige need eelkuumutatud pannil keskmisel kuumusel mõlemalt poolt ning tõstke seejärel paraja suurusega kaussi või potti.

Siis peab marinaadi valmis meisterdama. Selle tarvis viilutage porgandid ja sibulad ning visake need potti, kus juba ootamas paras kogus vett. Seltskonda tuleb vürtsitama kutsuda pipraterad, loorberilehed, suhkur ja sool. Kogu see kraam laske kenasti keema tõusta ja hoidke seni tulel, kuni porgand on kergelt krõmps, aga mitte veel pehme.

Tõstke pott tulelt ja lisage äädikas. Äädika-, soola- ja suhkrukogust võite ise maitstes korrigeerida. Üldiselt võiks marinaad üsna krehvtine olla – peab see ju lihasse imenduma.

Laske marinaadil jahtuda ning kallake see siis lihalõikude peale. Seejärel polegi muud, kui jätke hüva kraam vähemalt üheks, aga miks mitte ka kaheks ööpäevaks külmkappi.

Juba nõukaaegsel pidulaual aukohal olnud sakuska sobib nii võileivale ja rosolje kõrvale kui paljalt haukamiseks.

Esmaspäev 27. jaanuar

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.55 Maahommik*
12.40 Reisile minuga*
13.05 Rakett 69*
13.35 Jamie Oliveri 30 minuti road*
14.00 Piano factorissimo
14.15 Vaalasaarte Maria*
15.05 Waterloo Roadi kool*
16.00 Holby City haigla*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Polaartrip
17.30 Ohtlik lend
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Osoon
20.35 Meie inimesed
21.00 Aktuaalne kaamera
21.30 Sport
21.40 Välisilm
22.10 Dok. Naiste revolutsioon Jeemenis
23.05 Hakkab jälle pihta*
23.35 Ringvaade*

06.00 Punased roosid*
06.55 Animasarjad
08.00 Reporter*
09.00 Süütu süüdlane*
10.00 Manhattani tuhkatriinu*
11.00 Kodus ja võõrsil
11.30 Sajandi armastus*
13.25 Kuldvillak*
14.00 Sõbrad
14.55 Punased roosid
16.00 Küladetektiivid
17.00 Manhattani tuhkatriinu
18.00 Süütu süüdlane
19.00 Reporter
20.00 Jane ja Urmet pluss 10
20.30 Punkti-miljonärid
21.30 Mentalist
22.25 Kaks ja pool meest
22.55 Nikita
23.45 Vahelevõtja
00.40 Mf. Edith Piaf – Elusse armunud
02.55 Reporter*
03.45 Küladetektiivid*

06.15 Animasarjad
08.00 Marina ja kapten*
08.55 Kirgede torm*
10.20 Vaprad ja ilusad*
11.05 Õhtusöök viiele
12.05 Dr Emily Owens
13.00 Kättemaksukontor
15.00 Vaprad ja ilusad
15.30 Seitsmes taevas
16.30 Marina ja kapten
17.25 Kirgede torm
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Reisijaht
20.30 Kartulid ja apelsinid
21.30 Riskikuller
22.30 Mf. Wall Street: raha ei maga
01.10 Kodumaa
02.05 Kaunitar ja koletis
02.50 Kartulid ja apelsinid*
03.40 Stop!*

07.10 Animasarjad
08.30 Tagatargemad
09.00 Ringvaade* 09.35 Pereelu
10.05 Waterloo Roadi kool 10.55 Siin ja praegu 11.57 ERR uudised
16.00 Ma hingan* 17.00 Eesti muusikavideod 17.30 Päikseline itaalia köök 18.00 Okaspead 18.25 Fiksikud
18.30 Lastetuba 18.45 Animasarjad
19.20 AK (viipek) 19.30 AK (vk) 20.00 Dostojevski 21.00 Lint 21.30 Jüri Üdi klubi 22.25 Dok. Anton Corbijni sisemaailm 23.45 Külla tuli

09.00 Seitsmesed uudised
09.30 Kodu keset linna* 10.00 Kutsuge Cobra 11* 11.00 Mf. Uued rütmid* 13.10 Kõige naljakamad koduvideod* 13.45 Kodu keset linna 14.15 Kutsuge Cobra 11* 15.10 Kälimehed 16.05 Kutsuge Cobra 11 17.00 Top Gear 18.00 Perepea* 18.30 Simpsonid* 19.00 Kuidas ma kohtasin teie 20.00 Perepea 20.30 Simpsonid 21.00 Kõige naljakamad koduvideod 21.30 Mf. Ära iial tagane 23.40 Puhkus Mehhikos 00.55 Seks ja linn 01.25 Perepea* 01.50 Kälimehed*

08.15 Doktor Oz* 09.15 Emmerdale* 09.45 Küladetektiivid 10.45 Aafrika südames* 12.00 Mf. Kirjad iseendale 13.40 Lihtne, kiire, maitsev!* 14.00 Naistekliinik 15.00 Everwood 16.00 Aafrika südames 17.00 Ellen 18.00 Doktor Oz 19.00 Kodus ja võõrsil 19.30 Emmerdale 20.00 Rääkimata lugu 20.50 Staariminutid 21.00 Sajandi armastuse telgitagused 22.30 Kolm naist paadis* 23.00 Raudsed kokad 00.00 Reporter 00.55 Ellen* 01.45 Restoraniduell 02.30 Kaunis valus 02.55 Naistekliinik*

06.30 Motoreporteri Surnumere tuur* 07.00 Reporter+ 08.00 Usu või ära usu!* 08.30 Komissar Rex* 09.20 Chris Ryani eriüksused* 10.10 Näljased meremehed* 11.00 Jututuba 13.55 Benny Hill* 14.30 Ekstreemkalapüük Robson Greeniga* 15.20 Komissar Rex 16.15 Maailma kõige hämmastavamad videod 17.05 Ekstreemkalapüük Robson Greeniga 17.55 Benny Hill 18.30 Klikitähed 19.00 Tuvikesed* 20.00 Ärapanija 20.30 Usu või ära usu! 21.00 Kaks ja pool meest* 21.30 Kriminaalne Venemaa 22.35 Veritasu vene moodi 23.30 Conan 00.20 Kaks ja pool meest 00.45 Tuvikesed

Teisipäev 28. jaanuar

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.55 Prillitoos (subtiitritega)*
12.55 Osoon (subtiitritega)*
13.25 Välisilm*
13.55 Dok. Naiste revolutsioon Jeemenis*
14.55 Eesti nüüdiskunst
15.05 Waterloo Roadi kool*
16.00 Holby City haigla*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Polaartrip
17.30 Ohtlik lend
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Vabariigi kodanikud
21.00 Aktuaalne kaamera
21.30 Sport
21.40 Kirjandusministeerium
22.10 Poolvend
22.55 Hyacinth Bucket*
23.25 Ringvaade*

06.00 Punased roosid*
06.55 Animasarjad
08.00 Reporter*
09.00 Süütu süüdlane*
10.00 Manhattani tuhkatriinu*
11.00 Kodus ja võõrsil,
11.30 Jane ja Urmet pluss 10*
12.00 Punkti-miljonärid*
13.00 Kaks kanget Lõuna-Ameerikas
14.00 Sõbrad
14.55 Punased roosid
16.00 Küladetektiivid
17.00 Manhattani tuhkatriinu
18.00 Süütu süüdlane
19.00 Reporter
20.00 Krimi
20.30 Mägede varjud
21.30 Mf. Inglid ja deemonid
23.55 Mf. Soomusauto
01.35 Kaks ja pool meest*
02.00 Ekstreemkalapüük Robson Greeniga
02.45 Reporter*
03.35 Küladetektiivid*

06.15 Animasarjad
08.00 Marina ja kapten*
08.55 Kirgede torm*
10.20 Vaprad ja ilusad*
11.05 Õhtusöök viiele*
12.05 Dr Emily Owens
13.00 Kartulid ja apelsinid*
14.00 Riskikuller*
15.00 Vaprad ja ilusad,
15.30 Seitsmes taevas
16.30 Marina ja kapten
17.25 Kirgede torm
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Kaua võib
20.30 Dok. Looduslapsed: Öko
21.30 NCIS kriminalistid
22.30 Mf. Tiksuja
00.20 Kodumaa
01.15 Kaunitar ja koletis
02.05 Ära usalda mõrda korterist 23
02.30 Dok. Looduslapsed: Öko*
03.20 Kaua võib*
03.50 Louie

07.10 Animasarjad*
08.15 Lastetuba* 08.30 Nukumäng 09.00 Ringvaade* 10.05 Waterloo Roadi kool 10.55 Jüri Üdi klubi* 11.50 Kihnu Jõnn* 13.29 ERR uudised 17.00 Noormees Tagankalt 18.00 Joona jutud 18.20 Jass ja Juss 18.30 Lastetuba 18.45 Animasarjad 19.20 AK (viipek) 19.30 AK (vk) 20.00 Pealtnägija (vk sub.) 20.45 4x4 21.15 TEDx Tallinn 21.30 AegRuum Oma silm on kuningas 22.30 Ööülikooli rännakud 23.25 Dok. Sulle, alasti* 00.40 Keeluaja kuningas

08.30 Seitsmesed uudised* 09.30 Kodu keset linna* 10.00 Kutsuge Cobra 11* 11.00 Mf. Ära iial tagane* 13.30 Kõige naljakamad koduvideod* 13.45 Kodu keset linna 14.15 Kutsuge Cobra 11* 15.10 Kälimehed 16.05 Kutsuge Cobra 11 17.00 NCIS kriminalistid 18.00 Perepea* 18.30 Simpsonid* 19.00 Korvpall 21.00 Kõige naljakamad koduvideod 21.30 Mf. Rotilõks 23.35 Puhkus Mehhikos 00.50 Seks ja linn 01.20 Perepea* 01.45 Kälimehed*

08.15 Doktor Oz* 09.15 Emmerdale* 09.45 Küladetektiivid 10.45 Aafrika südames* 12.00 Aiadetektiivid* 14.00 Naistekliinik 15.00 Everwood 16.00 Aafrika südames 17.00 Ellen 18.00 Doktor Oz 19.00 Kodus ja võõrsil 19.30 Emmerdale 20.00 Nädal emata 21.00 Tuuni superstaari 22.00 Ainult Essexis! 23.05 Truudusetu 23.55 Reporter 00.50 Ellen* 01.40 Restoraniduell 02.25 Kaunis valus 02.50 Naistekliinik*

06.30 Ärapanija* 07.00 Reporter 08.00 Usu või ära usu* 08.30 Komissar Rex* 09.20 Conan* 10.10 Maailma kõige hämmastavamad videod* 11.00 Jututuba 13.55 Benny Hill* 14.30 Ekstreemkalapüük Robson Greeniga* 15.20 Komissar Rex 16.15 Maailma kõige hämmastavamad videod 17.05 Ekstreemkalapüük Robson Greeniga 17.55 Benny Hill 18.30 Klikitähed: 19.00 Tuvikesed* 20.00 Kuldvillak 20.30 Usu või ära usu 21.00 Kaks ja pool meest* 21.30 Mf. Kõige parem film 2 23.05 Rooli võim* 23.35 Conan 00.25 Kaks ja pool meest 00.50 Tuvikesed

Kolmapäev 29. jaanuar

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.55 Meie inimesed*
12.20 Kirjandusministeerium*
12.55 Puudutuse aeg*
13.00 Riigikogu infotund
14.00 Ajavaod
14.30 Minu süda mul kerkib ja keeb
14.40 Hakkab jälle pihta*
15.05 Waterloo Roadi kool*
16.00 Holby City haigla*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Polaartrip
17.30 Ohtlik lend
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Pealtnägija
21.00 Aktuaalne kaamera
21.30 Sport
21.40 Foorum
22.30 Eesti lood
23.00 Hingetu*
23.45 Ringvaade*
00.50 Riigikogu infotund*

06.00 Punased roosid*
06.55 Animasarjad
08.00 Reporter*
09.00 Süütu süüdlane*
10.00 Manhattani tuhkatriinu*
11.00 Kodus ja võõrsil
11.30 Mägede varjud*
12.30 Minu mees suudab!
14.00 Sõbrad
14.55 Punased roosid
16.00 Küladetektiivid
17.00 Manhattani tuhkatriinu
18.00 Süütu süüdlane
19.00 Reporter
20.00 Suur lotokolmapäev – Rooside sõda
21.00 Heeringas Veenuse õlal
21.30 Seotud
22.30 Jahtunud jälg
23.30 Bordell 232:
00.35 Brežnev
01.35 Vampiiripäevikud

06.15 Animasarjad
08.00 Marina ja kapten*
08.55 Kirgede torm*
10.20 Vaprad ja ilusad*
11.05 Õhtusöök viiele
12.05 Dr Emily Owens
13.00 Dok. Looduslapsed: Öko*
14.00 NCIS kriminalistid*
15.00 Vaprad ja ilusad
15.30 Seitsmes taevas
16.30 Marina ja kapten
17.25 Kirgede torm
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Allakäigutrepist üles: Kalmer
21.00 Võimalik vaid Venemaal
21.30 Kondid
22.25 Kättemaks
23.20 Top Gear
00.25 Kahekesi püssi ja panniga
00.55 Õigluse nimel
01.45 Kondid
02.35 Politseipere

07.10 Animasarjad
08.15 Lastetuba* 08.30 Püramiidi tipus 09.00 Ringvaade* 10.05 Waterloo Roadi kool 10.55 Ööülikooli rännakud 11.55 Eesti muusikavideod 12.23 ERR uudised 16.10 Dok. Anton Corbijni sisemaailm* 17.35 Teeme ise 18.00 Kessu 18.20 Miriami köögikombain 18.25 Mis mõttes? 18.30 Lastetuba 18.50 Animasarjad 19.20 AK (viipek) 19.30 AK (vk) 20.00 Meie inimesed (vk sub.) 20.25 Minuscule 20.30 Ajavaod (vk sub.) 21.00 BFM esitleb lyhikas 21.30 Meie Aja Kunst: Visible Solutions OÜ 22.00 Mf. Paha pere 23.30 Pantvangina Liibanonis

08.30 Seitsmesed uudised* 09.30 Kodu keset linna* 10.00 Kutsuge Cobra 11* 11.00 Mf. Rotilõks* 13.20 Kõige naljakamad koduvideod* 13.45 Kodu keset linna 14.15 Kutsuge Cobra 11* 15.10 Kälimehed 16.05 Kutsuge Cobra 11 17.00 NCIS kriminalistid 18.00 Perepea* 18.30 Simpsonid* 19.00 Kuidas ma kohtasin teie ema 20.00 Perepea 20.30 Simpsonid 21.00 Kõige naljakamad koduvideod 21.30 Mf. Hulk 01.05 Seks ja linn 01.35 Perepea* 02.00 Kälimehed*

08.15 Doktor Oz* 09.15 Emmerdale* 09.45 Küladetektiivid 10.45 Aafrika südames* 12.00 Tuuni superstaari* 13.00 Ainult Essexis!* 14.00 Naistekliinik 15.00 Everwood 16.00 Aafrika südames 17.00 Ellen 18.00 Doktor Oz 19.00 Kodus ja võõrsil 19.30 Emmerdale 20.00 Nädal emata 21.00 Mf. Kokkulepe 22.55 Pan Am 23.50 Reporter 00.45 Ellen* 01.35 Restoraniduell 02.25 Kaunis valus

06.30 Kuldvillak* 07.00 Reporter 08.00 Usu või ära usu!,* 08.30 Komissar Rex,* 09.20 Conan* 10.10 Maailma kõige hämmastavamad videod* 11.00 Jututuba 13.55 Benny Hill* 14.30 Ekstreemkalapüük Robson Greeniga* 15.20 Komissar Rex 16.15 Maailma kõige hämmastavamad videod 17.05 Ekstreemkalapüük Robson Greeniga 17.55 Benny Hill 18.30 Klikitähed 19.00 Tuvikesed* 20.00 Krimi 20.30 Usu või ära usu! 21.00 Kaks ja pool meest* 21.30 Mf. Punane kotkas 23.40 Conan 00.30 Kaks ja pool meest 00.55 Tuvikesed

Neljapäev 30. jaanuar

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.55 Pealtnägija*
12.45 Tähelaev*
14.05 Tallinn, mu Tallinn
14.10 Vabariigi kodanikud (subtiitritega)*
15.05 Waterloo Roadi kool*
16.00 Holby City haigla*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 Reisile minuga
17.30 Ohtlik lend
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Kahekõne
20.30 Lähetus
21.00 Aktuaalne kaamera
21.30 Sport
21.40 Kapital
22.10 MI
22.35 Muusikafilm: Cecilia Bartoli
23.40 Ringvaade*

06.00 Punased roosid*
06.55 Animasarjad
08.00 Reporter*
09.00 Süütu süüdlane*
10.00 Manhattani tuhkatriinu*
11.00 Kodus ja võõrsil
11.30 Seotud*
12.30 Heeringas Veenuse õlal*
13.00 Suur lotokolmapäev – Rooside sõda*
14.00 Sõbrad
14.55 Punased roosid
16.00 Küladetektiivid
17.00 Manhattani tuhkatriinu
18.00 Süütu süüdlane
19.00 Reporter
20.00 Teistmoodi Eesti
20.30 Meie emad ja isad
21.25 Mf. Suletud saar
23.55 Mf. Brüno
01.20 Bordell 232*
02.15 Hooaeg*
02.50 Reporter*
03.40 Kodusaade*
04.25 Seotud*
05.10 Küladetektiivid*

06.15 Animasarjad
08.00 Marina ja kapten*
08.55 Kirgede torm*
10.20 Vaprad ja ilusad*
11.05 Õhtusöök viiel
12.05 Dr Emily Owens
13.00 Allakäigutrepist üles*
14.00 Kondid*
15.00 Vaprad ja ilusad
15.25 Seitsmes taevas
16.30 Marina ja kapten
17.25 Kirgede torm
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Mf. Bean – täitsa lõpp film
21.30 Eesti Muusikaauhinnad 2014
00.00 Grey anatoomia
00.55 Euroopa pokkeriturnee
01.55 Päästjad
02.45 Mf. Bean – täitsa lõpp film*
04.15 Põimitud hinged*
04.35 Seitsmesed uudised

07.10 Animasarjad
08.15 Lastetuba* 08.35 Teeme ise!* 09.00 Ringvaade* 10.05 Waterloo Roadi kool 10.55 Puutepunkt* 11.25 Gorongosa – Aafrika kadunud paradiis 12.16 ERR uudised 17.15 Smallville 18.00 Hei, põialpoisid! 18.20 Sõbrad igavesti – Mullewapi lood 18.30 Lastetuba 18.40 Animasarjad 19.20 AK (viipek) 19.30 AK (vk) 20.00 London – linn aegade tuultes 20.50 Uue aja asjad 21.00 Ajurünnak 21.30 Lõputa maailm 22.20 4x4 22.50 Eesti TOP 7 23.35 Kuidas ei tohiks elada 00.05 Kuritegu*

08.30 Seitsmesed uudised* 09.30 Kodu keset linna* 10.00 Kutsuge Cobra 11* 11.00 Mf. Hulk* 13.45 Kodu keset linna 14.15 Kutsuge Cobra 11* 15.10 Kälimehed 16.05 Kutsuge Cobra 11 17.00 NCIS kriminalistid 18.00 Perepea* 18.30 Simpsonid* 19.00 Kuidas ma kohtasin teie ema 20.00 Perepea 20.30 Simpsonid 21.00 Kõige naljakamad koduvideod 21.30 Mf. Hulk 01.05 Seks ja linn 01.35 Perepea* 02.00 Kälimehed*

08.15 Doktor Oz* 09.15 Emmerdale* 09.45 Küladetektiivid 10.45 Aafrika südames* 12.00 Pan Am* 13.00 Raudsed kokad* 14.00 Naistekliinik 15.00 Everwood 16.00 Aafrika südames 17.00 Ellen 18.00 Doktor Ozl 19.00 Kodus ja võõrsil 19.30 Emmerdale 20.00 Seotud 21.00 Toidudetektiivid 21.30 Kolm naist paadis 22.00 Piinlikud kehad 23.00 Kliendinimekiri 23.50 Reporter 00.45 Ellen* 01.35 Restoraniduell 02.25 Kaunis valus

06.30 Krimi* 07.00 Reporter 08.00 Usu või ära usu!* 08.30 Komissar Rex* 09.20 Conan* 10.10 Maailma kõige hämmastavamad videod* 11.00 Jututuba 13.55 Benny Hill* 14.30 Ekstreemkalapüük Robson Greeniga* 15.20 Komissar Rex 16.15 Maailma kõige hämmastavamad videod 17.05 Ekstreemkalapüük Robson Greeniga 17.55 Benny Hill 18.30 Klikitähed 19.00 Tuvikesed* 20.00 Mis sul viga on? 20.30 Usu või ära usu! 21.00 Kaks ja pool meest* 21.30 Mf. Madin kõrguses 23.30 Conan 00.20 Kaks ja pool meest 00.45 Tuvikesed

Reede 31. jaanuar

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.55 MI*
12.30 Kahekõne (subtiitritega)*
12.55 Foorum (subtiitritega)*
13.45 Kapital*
14.15 Reisile minuga*
14.35 Lähetus*
15.05 Waterloo Roadi kool*
16.00 Holby City haigla*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 Reisile minuga
17.30 Alpimaja
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
19.35 Mõistlik või mõttetu
20.05 Vennad ja õed Krahlid
21.00 Aktuaalne kaamera
21.30 Sport
21.40 Marie Krøyer
23.20 Pealtnägija*
00.05 Poolvend*
00.55 Ringvaade*

06.00 Punased roosid*
06.55 Animasarjad
08.00 Reporter*
09.00 Süütu süüdlane*
10.00 Manhattani tuhkatriinu*
11.00 Kodus ja võõrsil
11.30 Eestlane ja venelane
12.30 Teadmata kadunud
13.00 Galileo*
14.00 Sõbrad
14.55 Punased roosid
16.00 Küladetektiivid
17.00 Manhattani tuhkatriinu
18.00 Süütu süüdlane
19.00 Reporter
20.00 Kuldvillak
20.35 Galileo
21.30 Tupiktänava mehed
22.00 Millennium
23.55 Mf. Bitch Slap – õelad naised
01.50 Jahtunud jälg*
02.35 Teistmoodi Eesti*

06.15 Animasarjad
08.00 Marina ja kapten*
08.55 Kirgede torm*
10.05 Vaprad ja ilusad*
11.05 Õhtusöök viiele
12.05 Võimalik vaid Venemaal*
12.30 Eesti Muusikaauhinnad 2014*
15.00 Vaprad ja ilusad
15.25 Seitsmes taevas
16.25 Marina ja kapten
17.25 Kirgede torm
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Mf. Vasha
22.00 Mf. Nacho Libre
23.55 Castle
00.50 Mf. Merekoletis
02.10 Eesti Muusikaauhinnad 2014*

07.10 Animasarjad*
07.45 Hei, põialpoisid!* 08.05 Sõbrad igavesti – Mullewapi lood* 08.15 Lastetuba* 08.25 Mina olen loom 08.30 Päikseline itaalia köök* 09.00 Ringvaade* 10.05 Waterloo Roadi kool 10.55 Smallville* 11.35 Lõputa maailm* 12.25 Pantvangina Liibanonis* 13.20 ERR uudised 15.30 Inimestest ja jumalatest 17.30 Nukumäng* 18.00 Väike rüütel Trenk 18.25 Belka ja Strelka 18.30 Lastetuba 18.45 Animasarjad 19.20 AK (viipek) 19.30 AK (vk) 20.00 Spioonid 20.50 Keeluaja kuningas* 21.45 Ülle Ulla 22.40 Dostojevski* 23.35 BFM esitleb lyhikas 00.05 Eesti TOP 7*

08.30 Seitsmesed uudised* 09.30 Kodu keset linna* 10.00 Kutsuge Cobra 11* 11.00 Mf. Beverly Hillsi võmm* 13.45 Kodu keset linna 14.15 Kutsuge Cobra 11* 15.10 Kälimehed 16.05 Kutsuge Cobra 11 17.00 NCIS kriminalistid 18.00 Perepea* 18.30 Simpsonid* 19.00 Kuidas ma kohtasin teie ema 20.00 Perepea 20.30 Simpsonid 21.00 Kõige naljakamad koduvideod 21.30 Mf. Öö Roxburys 23.10 Puhkus Mehhikos 00.25 Seks ja linn 00.55 Perepea* 01.20 Kälimehed*

08.15 Doktor Oz* 09.15 Emmerdale* 09.45 Küladetektiivid 10.45 Aafrika südames* 12.00 Kolm naist paadis* 12.30 Toidudetektiivid* 13.00 Piinlikud kehad* 14.00 Naistekliinik 15.00 Everwood 16.00 Aafrika südames 17.00 Ellen 18.00 Doktor Oz 19.00 Kodus ja võõrsil 19.30 Emmerdale 20.00 Lahkujad 21.00 Mf. Kirjad Juliale 23.00 Mõrvaennetajad 23.50 Reporter 00.45 Ellen* 01.35 Restoraniduel 02.25 Kaunis valus 02.50 Naistekliinik*

06.30 Mis sul viga on?* 07.00 Reporter 08.00 Usu või ära usu!* 08.30 Komissar Rex* 09.20 Conan* 10.10 Maailma kõige hämmastavamad videod* 11.00 Jututuba 13.55 Benny Hill* 14.30 Ekstreemkalapüük Robson Greeniga* 15.20 Komissar Rex 16.15 Maailma kõige hämmastavamad videod 17.05 Ekstreemkalapüük Robson Greeniga 17.55 Benny Hill 18.30 Klikitähed 19.00 Tuvikesed* 20.00 Motoreporteri Surnumere tuur 20.30 Usu või ära usu! 21.00 Kaks ja pool meest* 21.30 Mf. Nähtamatu lõks 23.15 Kreisid reisid 23.45 Krimi* 00.15 Kaks ja pool meest 00.40 Tuvikesed

Laupäev 1. veebruar

07.30 Animasarjad
09.00 Puutepunkt (subtiitritega)*
09.30 Mõistlik või mõttetu*
10.00 Maahommik
10.45 Õnne 13 (subtiitritega)*
11.15 Pealtnägija (subtiitritega)*
12.05 Jüri Üdi klubi*
12.55 Muusikafilm: Cecilia Bartoli
14.00 Vennad ja õed Krahlid
14.55 Teater laulab
15.05 Eesti lood*
15.35 Suusaajakiri
16.05 Tantsumaraton
17.35 Uued trikid
18.30 Aktuaalne kaamera
18.40 Dok. Aafrika
19.35 Rakett 69
20.05 Reisile minuga
20.30 Õnne 13
21.00 Aktuaalne kaamera
21.20 Sport
21.35 Downton Abbey
23.00 Lewis
00.30 Tähelaev*

06.10 Täiuslik koduperenaine
07.15 Reporter*
08.10 Imeline võlukunst
08.35 Kass Oggy ja kurjad prussakad
09.00 Kodusaade
10.00 Lemmikretseptid
10.45 Hooaeg
11.30 Rooli võim
12.00 Subboteja
13.00 Valelikud võrgutajad
13.55 Hotell Grand*
15.25 Tuhat ja üks ööd
17.00 Mf. Unelmatelaev – Rio de Janeiro
19.00 Reporter+
19.35 Wall-E
21.30 Mf. Kõht ette
00.00 Mf. Ohmukaitse
01.40 Mf. Suletud saar*
03.55 Reporter+*
04.25 Millennium*

05.40 Kirgede torm
07.25 Animasarjad
09.00 Glee
10.00 Heimari kokaklubi
10.30 Nurgakivi
11.00 Naistesaade
11.30 Kartulid ja apelsinid*
12.30 Su nägu kõlab tuttavalt
15.00 Midsomeri mõrvad
17.15 Ühe armastuse lugu
19.00 Seitsmesed uudised
19.30 Mf. Kääbus Nina
21.10 Kälimehed
22.15 Mf. Kaldale uhutud
01.10 Mf. Või
02.45 Midsomeri mõrvad*
04.40 Nurgakivi*

09.00 Animasarjad
11.00 Kirjandusministeerium* 11.30 MI* 12.00 AegRuum Oma silm on kuningas* 12.55 Inimestest ja jumalatest* 14.50 Ööülikooli rännakud 15.50 Siin ja praegu* 16.55 Minuscule 17.00 Inetu pardipoeg 18.15 Animasarjad 18.50 Buratino tegutseb jälle* 19.20 AK (viipek) 19.30 AK (vk) 19.45 Dok. Lootuse sadam 20.45 Prohveti sünd 21.00 Porgandite öö 21.30 Teatriõhtu: Päikese lapsed 00.00 Meie Aja Kunst: Visible Solutions OÜ* 00.25 Mf. Paha pere*

06.30 Totaalne muutumine: kodu-eri 07.20 Rikaste valud 08.10 Salajane ladu 10.00 Lasko 10.55 Järelevalveta 11.25 Mf. Ernest päästab jõulud 13.25 Liiga 13.55 Mf. Öö Roxburys* 15.30 Clevelandi show 16.00 Stop! 16.30 Simpsonid* 17.00 Alexela korvpalli Meistriliiga 19.00 Ninjasõdalased 19.30 Anarhia pojad 20.30 Simpsonid 21.00 Top Gear 22.10 Mf. Ööingel 00.10 Ameerika õudukas: hullumaja 01.10 Paljalt naljakas 01.35 Lask* 02.25 Anarhia pojad*

05.30 Madin elutoas 06.00 Mf. Katie Fforde – Armastus mägismaal 07.45 Lihtne, kiire, maitsev! 08.10 Staariminutid 08.15 Beebiminutid 09.00 Täiuslik koduperenaine 10.00 Kolm naist paadis* 10.30 Saladused 11.00 Donna Hay kerged eined 11.30 Nurjatud koerad 12.00 Mf. Kirjad Juliale* 14.00 Kuidas alasti hea välja näha 17.00 Eesti tippmodell 2 17.55 Staariminutid 18.00 Eluteed 18.30 10 aastat nooremaks USA 19.00 Miljonäri salamissioon 19.55 Aiadetektiivid 21.00 Mf. Rosamunde Pilcher – Elu parimad aastad 22.45 Piinlikud kehad* 23.40 Reporter+ 00.10 Kummaline seks 00.35 Kummaline seks 01.00 Amsterdami ööd 01.25 Mõrvaennetajad* 02.10 Kuidas alasti hea välja näha* 03.00 Mf. Katie Fforde – Armastus mägismaal* 04.30 Nurjatud koerad* 04.55 Staariminutid 05.05 Reporter+*

07.30 Reporter 08.20 Tsiklivendade lemmikkõrts 09.10 FBI: kurjategijaid jälitades 10.00 Alcatraz* 10.50 Conan* 12.30 Kreisid reisid* 13.00 Motoreporteri Surnumere tuur* 13.30 Mf. Enigma 15.40 Mf. Madin kõrguses* 17.30 Mf. Kõige parem film 2* 19.00 East West 101 20.00 Kaks kanget Indias 21.00 Pöörased spordiklipid 21.30 Mf. Tule all 23.10 Vembuvennad 23.40 Mf. Nähtamatu lõks*

Pühapäev 2. veebruar

07.30 Animasarjad
08.45 Lastetuba
09.00 Prillitoos
10.00 Tähelaev
11.15 Jamie Oliveri 30 minuti road
11.35 Dok. Aafrika*
12.25 Marie Krøyer*
14.05 Katused ja korstnad
14.30 Lewis*
16.00 Downton Abbey*
17.25 Puutepunkt
17.55 Tagasi Euroopasse
18.30 Aktuaalne kaamera
18.40 Ajavaod
19.10 Hingetu
19.55 100 luulepärli
20.00 Hyacinth Bucket
20.30 Hakkab jälle pihta
21.00 Aktuaalne kaamera: Nädal
21.40 Sport
21.58 Puudutuse aeg
22.00 Kuritegu
23.00 Vaalasaarte Maria
23.55 ETV live: Paabel (ETV 2010)

06.00 Rooli võim*
06.25 Valelikud võrgutajad*
07.10 Animasarjad
08.05 Wall-E*
10.00 Karlsson on tagasi
10.25 Potsataja
10.45 Galileo*
11.35 Kuldvillak*
12.10 Heeringas Veenuse õlal*
12.40 Jane ja Urmet pluss 10*
13.10 Seotud*
14.10 Mägede varjud*
15.10 Mf. Rosamunde Pilcher – Elu parimad aastad
17.05 Mf. Inga Lindström – Mitte keegi peale sinu
19.00 Reporter+
19.35 Sajandi armastus
21.30 Hotell Grand
23.05 Mf. Jesse Stone: Külm kui kivi
00.45 Mf. Kõht ette*
02.55 Eestlane ja venelane*
03.20 Tupiktänava mehed*
03.50 Reporter+*
04.20 Mf. Unelmatelaev – Rio de Janeiro*

05.40 Kirgede torm
07.25 Animasarjad
09.00 Glee
10.00 Rambow' poeg
12.00 Stop!
12.30 Su nägu kõlab tuttavalt
15.00 Midsomeri mõrvad
17.15 Ühe armastuse lugu
19.00 Seitsmesed uudised
19.30 Kättemaksukontor
21.30 Mf. Juhuslik armastus
23.40 Valgekrae
00.35 Eesti Muusikaauhinnad 2014*
03.00 Midsomeri mõrvad*
04.55 Seitsmesed uudised
05.25 Kirgede torm

09.00 Inetu pardipoeg*
10.15 Wohh, Won ja sõbrad 10.30 Animasarjad 11.00 London – linn aegade tuultes* 11.50 4x4 12.20 TEDx Tallinn* 12.35 Tagatargemad* 13.05 Minuscule 13.15 Priidu viiul 14.10 Eesti rahvakalender: Suvistepühad 14.40 Näitleja 15.25 Nota bene! Teatriluulud 16.05 Jüri Üdi klubi* 17.00 Mille* 17.30 Kolm karu 18.35 Miriami kana pesakast 18.40 Mis mõttes?: Rikas ja vaene 18.45 Võlukarussell* 19.00 Tatonka lood* 19.10 Näh 19.20 AK (viipek) 19.30 AK (vk) 19.45 Teemaõhtu: Andres Sööt 80 00.00 Hõbetrompet

07.00 Totaalne muutumine: kodu-eri 07.50 Rikaste valud 08.40 Salajane ladu 10.20 Glee 11.10 Kondid 12.10 Bobi burgerid 13.00 Liiga 13.30 Mf. Star Wars: I – Nähtamatu oht 16.00 Clevelandi show 16.30 Hawaii 5-0 17.30 Jääraja rekkavennad 18.30 Simpsonid* 19.00 Kahekesi püssi ja panniga 19.30 Totaalne muutumine: kodueri 20.30 Simpsonid 21.00 Top Gear 22.10 Mf. Aumehed 00.40 Kuritöö 01.40 Paljalt naljakas 02.05 Top Gear* 03.05 Kahekesi püssi ja panniga* 03.30 Power Hit Radio – KICKSTART 05.15 Ida-Virumaa uudised

05.30 Madin elutoas 06.00 Mf. Rosamunde Pilcher – Elu parimad aastad* 07.45 Lihtne, kiire, maitsev! 08.10 Staariminutid 08.15 Mis eile juhtus? 09.00 Täiuslik koduperenaine 10.00 Kodusaade 11.00 Lemmikretseptid 11.50 Hooaeg 12.30 Ellen 16.50 Staariminutid 17.00 Eesti tippmodell 2* 18.00 Eluteed 18.30 10 aastat nooremaks USA 19.00 Miljonäri salamissioon 19.55 Aiadetektiivid 21.00 Mf. Pimedus 23.10 Raudsed kokad 00.10 Reporter+ 00.40 Vormis vanurid vs tüsedad teismelised 01.40 Amsterdami ööd 02.05 Miljonäri salamissioon* 02.50 Miljonäri salamissioon* 03.35 Kuidas alasti hea välja näha* 04.25 Mis eile juhtus?* 04.50 Staariminutid 05.05 Reporter+*

08.20 FBI: kurjategijaid jälitades 10.00 East West 101* 10.55 Conan* 12.30 Kriminaalne Venema* 13.30 Hasselhoffid Inglismaal 14.20 Kaks kanget Indias* 15.10 Mf. Punane kotkas* 17.20 Mf. Tule al* 19.00 East West 101 20.00 Rooli võim 20.30 Krimi* 21.00 Vembuvennad* 21.30 Mf. Löks 23.05 Mf. Avameri 00.35 Chris Ryani eriüksused

Toimetaja KAIE MÖLTER,
433 0041, sakala@ajaleht.ee.
Kuulutused tel 433 0062,
kuulutused@sakalakirjastus.ee

KINO

Männimäe salongkinos täna filme ei näidata. Homme on kell 16 lastefilm «Justin ja vaprad rüütlid», kell 18 draama «Nümfomaan I» (alla 14-aastastele mittesoovitav) ja kell 20 Eesti lühifilmid «Mitte keegi peale sinu». Alates 28. jaanuarist uus Eesti koguperefilm «Väikelinna detektiivid ja Valge Daami saladus». Lisainfo www.mannimaja.ee, Riia maantee 52d, Viljandi.

Sakala keskuses linastub 26. jaanuaril kell 12 koguperefilm «Väikelinna detektiivid ja Valge Daami saladus». 29. jaanuaril kell 11 ja 19 näidatakse Hardi Volmeri ja Kiur Aarma uut Eesti dokumentaalfilmi «Kullaketrajad» (alla 12-aastastele mittesoovitav). Tallinna tänav 5, Viljandi.

KONTSERT

Karksi valla kultuurikeskuses leiab täna kell 18 aset kontsert «Koorimuusikaga jaanuaris». Esinevad kultuuriakadeemia segakoor ja naiskoor Maimu. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

TEATER

Ugala suures saalis etendub täna kell 17 «Kahe isanda teener». 27. jaanuaril kell 18 etendatakse «Arabellat» (välja müüdud). Vaksali tänav 7, Viljandi, tel 433 0777.

Viljandi nukuteatris on 26. jaanuaril kell 16 «Karu-Ott tahab magada». Lossi tänav 31, Viljandi. Tel 433 4295 ja 5341 9815.

Karksi valla kultuurikeskuses saab 26. jaanuaril kell 17 vaadata Kuressaare Linnateatri lavastust «Wally kohvik». Osades Helena Merzin, Andres Raag (Tallinna Linnateater) ja Merilin Kirbits. Pilet eelmüügist 12 ja 10 eurot. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Sakala keskuses leiab 4. veebruaril kell 19 aset VAT Teatri etendus «Rekvisiitori tähetund». Peaosas Lauri Saatpalu. Pilet 12 eurot, sooduspilet 10 eurot. Info telefonil 506 4169, www.vatteater.ee. Tallinna tänav 5, Viljandi.

ÜRITUSED

Viljandi vallavalitsuse ametnikud kohtuvad elanikega 27. jaanuaril kell 16 ühendatud kutsekeskkooli tehnomajas Vana-Võidus, 28. jaanuaril kell 11 Saarepeedi rahvamajas, 29. jaanuaril kell 17 Paistu rahvamajas ja 4. veebruaril kell 17.30 Ramsi vaba aja keskuses.

Metsaklubi koosviibimine on 29. jaanuaril kell 12 Eha tänav 4. Külla on lubanud tulla linnapea Ando Kiviberg. Kaasa võtta hea tuju ja küsimused.

Südameliidu tervise- ja teabetund on 29. jaanuaril kell 15 Posti tänav 20, Viljandi.

Viljandi Jaani kirikus on 26. jaanuaril kell 10 missa ja lastekirik. Teenib õpetaja emeeritus Helmut Mõtsnik, laulab naisansambel Iris. Kell 20 õhtupalvus Taizé lauludega. Pikk tänav 6.

Kultuuriakadeemias algavad veebruarist neljanda taseme hispaania keele kursused. Tase sõltub eelnevast keeleoskusest. Huvi korral saab infot aadressil keiu.org@kultuur.edu.ee või telefonil 435 5236.

Viljandi linnaraamatukogu lasteosakonnas kestab 20. veebruarini XII «Nukitsa» konkurss – tule vali parim lastekirjanik ja parim lasteraamatu illustraator. Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Viljandi kultuuriakadeemias on algamas rootsi, hispaania, saksa ja inglise keele kursused. Lisainfo www.kultuur.ut.ee/taiendusope või telefonil 5855 3137.

NÄITUSED

Mõisaküla muuseumis on avatud paneelnäitus «Väärtuslik Lahemaa», mis on pühendatud 2011. aastal olnud Lahemaa rahvuspargi 40 aasta juubelile. Paljude fotode ja isiklike lugude abil antakse vaatajale edasi Eesti ühe kauneima paiga võlu. Näitus jääb avatuks 31. jaanuarini. Info telefonil 435 5607. Jaan Sihveri tänav 4, Mõisaküla.

Sakala keskuses on 24. veebruarini avatud metsavendluse teemaline näitus «Metsavennad!». Väljapanekut saab külastada maja lahtioleku aegadel. Tallinna tänav 5, Viljandi.

Paistu rahvamajas saab vaadata Enno Alliku maalide näitust, mis jääb avatuks jaanuari lõpuni. Paistu tee 14, Paistu.

Paistu raamatukogu fuajees saab vaadata Rait Killari fotonäitust «Lapimaa talv». Näitus on avatud 16. veebruarini ja seda saab külastada raamatukogu lahtioleku aegadel. Raamatukogu tee 2, Paistu.

Tarvastu raamatukogu näituse saalis on 7. veebruarini Enno Alliku maalide näitusmüük, mida saab külastada Tarvastu raamatukogu lahtioleku aegadel. Lisainfo telefonil 436 6262.

Viljandi raamatukogu kojulaenutusosakonnas on 9. veebruarini Eesti ajaloomuuseumi rändnäitus «Meie inimesed», **Ameerika teabepunktis** 30. jaanuarini «Martin Luther King 85» ja **üldlugemissaalis** 5. veebruarini «Kaks karismaatilist viljandlast: Siim Mandre 100 ja Anton Suurkask 140». **Trepihallis** on 30. jaanuarini Tua Rahikaineni fotonäitus «Helsingi disaineri silmade läbi» ja 1. veebruarini Abja koolituskeskuse fotonäitus «Mulgimaa vaim ja hing». **Linnagaleriis** on 15. veebruarini näitus «Marimekko – Soome disainiklassika». Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Karksi valla kultuurikeskuse sinises saalis ning esimese ja teise korruse fuajees saab vaadata näitust «Eestimaa loodusfoto 2013». Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Kondase keskuses on 28. jaanuarini üleval Eero Ijavoineni fotokollaažid «Halli Proua sahtliunenäod» ja 1. märtsini «Evald Okase graafiline teekond». Püsiekspositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Jaanuarist märtsini on keskus avatud kolmapäevast laupäevani kella 10–17, pühapäeval, esmaspäeval ja teisipäeval suletud. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Viljandi muuseumis saab vaadata näitust «Rehielamused», mis avab rehemaja olemust. Näitus on avatud märtsini. Johan Laidoneri plats 10. Tel 433 3316.

Uku keskuse teisel korrusel saab vaadata Enn Loidi fotonäitust «Sügis Viljandi vetel». Tallinna tänav 41, Viljandi.

Suure-Jaani külalistemaja kohvikus saab vaadata Heldur Lassi värvilisi joonistusi «Teetähised». Ilmatari 3a, Suure-Jaani.

NIMEPÄEV

Tänased nimepäevalised on Paul, Paavel, Paavo ja Paap, **homsed** Ulve ja Ulvi ning **esmaspäevased** Vilja ja Vilje.

Piletid müügil Piletimaailma ja Piletilevi müügipunktides

OSTAME PÕLLUMAAD
(võib olla koormatud rendilepinguga)
Pakkuda võib ka koos metsa ja hüpoteegiga
PARIM HIND! KIIRE TEHING!
tel 506 9600
ott@apslund.ee

Renlog
Raieõiguste ja metsakinnistute ost.
Tel 517 4303,
argo@renlog.ee,
www.renlog.ee

Lõuna-Eesti ERAMETS
ostame
METSA-KINNISTUID
üle Eesti: tel 507 2544
www.erametsa.ee

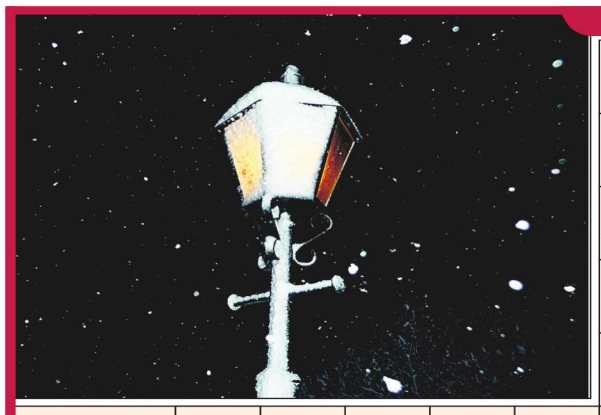

LEHMALT PIIMA VÕTMINE			DOKUMENTIDE SÄILITAMIST KÄSITLEV TEADUSHARU		LÄHE		KILO-		SPORDIVAHEND		JÕGI ITAALIAS		EUROOPA MAJANDUSÜHENDUS		INDIA KEELPILL		...BAROMEETER
LASKEKOHT KAEVIKUS																	
RAVIMTAIME MAAPEALNE OSA							POSISEMINE	RAUDTEERÖÖBAS									
EL ABIPROGRAMM											KÕNETLUS	TRIIBUTÕMBAJA					
VILE, HUILE													ARGOON	ENAMIKUL JUHTUDEL			
EBATEADUSLIKU KEEMIAGA TEGELEJA		NAPSUTAMISKOHT		HURTSIK		TEATER EESTIS		TELLUUR		TEATUD MAASTUR		MEEDIK	ITAALIA LIIR	PEAPARASIIT		LENNU-	PINNAMÕÕT			KOLMAS TÄISHÄÄLIK	AINULAADNE ASI	
INGL. K. EESSÕNA									JÄRV SIBERIS					PÕSENUKK	TÕESTATAV VÄIDE							
KUKE NAINE							JÕUKAS (MURDES)	KANNATAJA							JÕUD	E. LAVASTAJA (N+IN.)						TULIVESI
ERBIUM				EESTI VEHKLEJA	PRANTSUSE KIRJANIK								DEMINUTIIV (LÜH.)	HUNT			SUUR VIHA	UMBROHI				
EAST		ADER	KES TAHES								MAO JUTT	VENE TELEKANAL						PAGARITOODE	ÕIGUSTETA ISIK			
SAKSA K. EESSÕNA					IGA	KOMPANII								KADUMA (MINEMA)	OLÜMPIAMÄNGUD							
IGIKÜLMUNUD PINNAS													SAVIPUHKPILL	J NAABER								
SOOJUSÜHIK									VIIMASEL AJAL													

EESTI RAHVA RISTSÕNAD
RISTIK

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0042, madis.luik@ajaleht.ee

5.

Homme kell 12 algab Viljandi järvel viies Mulgi uisumaraton. Esimesena saavad lähte 10-kilomeetrisel rahvadistantsil osalejad ja kell 13 alustavad 30-kilomeetrisel põhidistantsil sõitjad. Kell 10 algavad Viljandi järvel Eesti kiiruisutamise meistrivõistlused, kus meestele on kavas 10 000 ja naistele 5000 meetri distants.

VÕITLUSKUNST

Viljandlane murdis poksiringis järvalase

MADIS LUIK
madis.luik@ajalehet.ee

Viis aastat tegutsenud Viljandi Tai poksi klubisse kuuluv 14-aastane Andi Uustalu jõudis läinud pühapäeval oma karjääris uuele tasemele, kui alistas Keilas peetud turniiril endast tublisti vanema konkurendi.

Klubi eestvedaja ja treener Lauri Liiv ütles, et kutse profisarja «Fightland» avaetapile tuli Andi Uustalule mõnevõrra ootamatult, sest varem oli ta võistelnud vaid harrastajate tasemel. «Tõsi, seal oli ta teinud väga edukaid matše ning teeninud ka kaks võitu.»

Liivi sõnul on noormehe areng olnud märkimisväärne ning tema senised võidud on tulnud tublisti vanemate vastaste üle.

Sari «Fightland» on noorsportlastele hüppelaud suuremale areenile, nagu on näiteks võistlus «Xplosion Estonia». Samuti annab see võimaluse pääseda välismaistele mõõduvõttudele.

Keila võistlus peeti Liivi jutu järgi K-1 reeglite järgi, mis tähendab, et lubatud on löögid jalgade, käte ja põlvedega. Erinevalt harrastajate võistlustest ei kasutata proffide mõõduvõtul kaitsmeid, erandiks on kindad ning hamba- ja kubemekaitsmed.

Andi Uustalu läks poksiringi turniiri kümnest matšist teises. Vastane oli temast neli aastat vanem ja märksa kogenum Kristo Viimsalu Paidest.

«Vastane oli väga aktiivne ja üritas kõvasti, kuid Andi kiired ja täpsed vasturünnakud andsid meile tähtsa 3:0 võidu,» tegi Lauri Liiv lühikokkuvõtte.

Seni Viljandi noormehele veel võistluskutseid lisandunud pole, ent nagu kinnitas tema juhendaja, avas saavutatud võit talle ukse tähtsamatele turniiridele.

«Eestis peetakse suuremaid profiturniire aastas tavaliselt neli või viis ning enamasti on need väga tugeva taseme ja suure publikuhuviga,» rääkis Liiv.

Jätnud Andi Uustalu tubli saavutuse kõrvale, ütles kohalik Tai poksi edendaja, et Viljandimaa noored valmistuvad praegu suure entusiasmiga kevadel peetavateks Eesti meistrivõistlusteks ja enne seda osalevad nad veel ühel harrastajate mõõduvõtul.

Liivi sõnul on teisedki Viljandimaa sportlased tänavu tublid olnud. «Seitse Viljandi klubi noort tegid oktoobris kaasa Tallinnas peetud harrastajate mõõduvõtul, kus kogusid viis võitu ja kaks punktidega kaotust. Detsembris toodi pealinnast kuue peale kolm võitu ja üks viik.»

Tai poksi harrastav Andi Uustalu võitis oma esimesel profiturniiril endast kogenuma Paide klubi liikme. Pildil on vasakul Viljandi klubi treener Lauri Liiv, keskel 14-aastane Andi Uustalu ning paremal klubi liige ja juhendaja Marko Kivisild. ERAKOGU

Viljandimaal on ligemale 150 harrastajat

Viis aastat Viljandi Tai poksi klubi vedanud ja maakonnas huvilisi juhendanud Lauri Liiv ütles, et klubi treeningutel käib umbkaudu 150 harrastajat ning need leiavad aset maakonna eri paikades: Viljandi klubis MyFitness, Viiratsi rahvamajas, Kalmetu koolis ja Olustvere spordisaalis.

Liivi sõnul ulatub praegu treeningutel osalejate vanus 14–45 eluaastani ning ta lükkas ümber väite, just nagu oleks tegemist pelgalt mehise rassimisega. «Meie gruppides on üpris palju tüdrukuid, aga on ka naisterahvaid – nii koduperenaisi kui ettevõtjaid.»

Liiv rõhutas, et treeningutel on põhirõhk üldfüüsilisel toonusel ning väga oluline on selle spordiala juures distsipliin.

Peale Lauri Liivi on Viljandis juhendaja rollis Marko Kivisild. Huviliste arv on suur ning praegu peetakse plaane, kuidas tegevust laiendada. Eesti selle ala harrastajate hulgaks hindas Lauri Liiv umbes tuhandet sportlast ning see aina kasvab. (Sakala)

Kolga-Jaani koolis õpivad tugevad korvpallurid

MARGIT KURVITS,
Viljandimaa spordiliidu juhataja

Viljandimaa koolide neljanda ja viienda ning kuuenda ja seitsmenda klassi õpilaste kolm kolme vastu korvpallivõistlusel osales kokku 28 võistkonda.

Nooremas vanuserühmas tegi kaasa 13 võistkonda, neist viis olid naiskonnad. Tüdrukud mängisid omavahel turniirisüsteemis ning neli võitu teenis tabelisse Mõisaküla kooli esindus. Võitjate võistkonda kuulusid Iti Marii Varik, Kelly Kadak, Marleen Bart ja Ave Trumberg. Nende õpetaja on Enn Raieste.

Teise koha saavutas Kolga-Jaani võistkond ja kolmanda koha Kõpu kool.

Kui eespool märgitud vanuserühmas saavutas Kolga-Jaani kool teise koha, siis ülejäänud võistlusgruppides ei andnud ta teistele võimalust.

Sama vanade poiste arvestuses alistas Kolga-Jaani esindus finaalmängus Jakobsoni ja Heimtali kooli. Võistkonda kuulusid Marcus Sähka, Simo Paabut, Kristjan Lepik ja Kaimar Tamm.

Kuuenda ja seitsmenda klassi tütarlaste võistlusel oli kuus osalejat ning turniirisüsteemis peetud mõõduvõtul kogunes Kolga-Jaani kooli esindusel tabelisse kümme punkti. Suure-Jaani naiskond sai üheksa ja kolmandaks jäänud Kõpu naiskond kaheksa punkti. Kolga-Jaani naiskonda kuulusid Kristin Tamberg, Maria Kaur ja Brigitta Kõressaar.

Sama vanade poiste võistlustel osales üheksa võistkonda. Nemad mängisid esialgu kolmes alagrupis ning seejärel läksid omavahel kokku alagruppide esimesed, teised ja kolmandad. Selleltki mõõduvõtult väljus võitjana Kolga-Jaani meeskond, jättes teiseks Kesklinna kooli ja kolmandaks Paalalinna kooli.

Kooliõpilaste kolm kolme vastu korvpalliturniiril tegi neljas eri võistlusgrupis kaasa kokku 28 võistkonda.

Võitnud võistkonda kuulusid Gert Aren, Kristjan Kert ja Kender Annus. Kolga-Jaani võistkondade treener on Rivo Aren.

Sakala
Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063,
faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Mõldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Ketlin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Madis Järvekülg (uudised) 433 0084
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig,
Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Evi Eiche,
Tea Raidsalu 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Astra Saul 433 0061
Raimo Saar 433 0069
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9—17, lõuna kella 13—13.30.
Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni.
Sakala ilmub viis korda nädalas.
Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed.
Juriidiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rüütli t 14, 80010 Pärnu.
Toimetus käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada.
Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes Sakala avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas.
Tiraaž 8872

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Neljapäeval sündisid Viljandis kaksikud poisid.

135 AASTA EEST

Sakala, 20. I 1879

Igal asjal on oma aeg. See wanasõna maksab ka ettekulutamise kohta kalendris. Wanal ajal oli selts inimesi, kes sala-tarkade näul kõik sündiwaid asju taewa tähtede (planeetide) käigist ette ära tahtsiwad tunda, nagu kuningate elukäiki, sõda ja rahu, ning sellesama teel ka ilmade muudatusi kuud ja aastad ette arwasid kuulutada wõiwat. Usukindlas waimu-tölpluses wõttis suur rahwahulk neid preestrite ja tarkade sõnu kui mõnd ewangeeliumi wasta ja uskus kindlaste, et ette kuulutatud wihmad, päikese paisted, tuuled ja tormid täide saada minema.

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kl 9–17, lõuna kl 13–13.30. **Tel 433 0062, faks 433 0066, e-post andra.tetsmann@ajaleht.ee**. Kuulutuse tellimine internetis **http://kuulutus.ajaleht.ee**

KINNISVARA

Ettevõte soovib üürida teeninduspinna Viljandi linnas (maks 50 m²). Vajalik WC olemasolu. Tel 5620 2420.

Müüa 2-toaline ahiküttega korter renoveeritud kivimajas. Tel 5332 9278.

Müüa omanikult 4-toaline mugavustega korter Olustveres. Tel 5196 5893.

Ostan 3–4-toal korteri. Tel 5456 6529.

Ostan 3-toal korteri Männimäel. Tel 5567 7083.

Ostan korteri või maja Tallinnas. Võimalik kiire tehing. Vajadusel abi kolimisega. Tel 5820 0800.

Ostan maad, metsa. Tel 511 1666.

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215.

Üürile anda 1-toaline korter Viljandis. Tel 5841 4881.

SÕIDUKID

Ostan töökorras dokumentidega T-40AM. Alari35@hot.ee.

TEENUSED

Ehitus-, remondi- ja elektritööd. Tel 5604 8309.

Firma annab laenu, intress al 3% kuus (www.laenvg.ee). Näit 3000 eurot 60 kuuks, krediidikulukuse määr 55,98%. Tutvuge tingimustega, konsulteerige spetsialistiga. Tel 5199 7679.

Halumasin. Tel 5563 8552.

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, 24 h, h 1,09 €/min.

Korterelamute haldus. Tel 5358 5389.

Korterite ja vannitubade remont. Tel 5626 4115.

Metallkonstruktsioonide ja seadmete valmistamine. Tel 5556 6995, 435 4091.

Sanitaartehnilised tööd, katlamajad. Tel 511 9475.

Septikud ja reoveemahutid tootjalt ning paigaldustööd. www.reovesi.ee, tel 5306 5322.

Ohtlike ja probleemsete puude lõikus. Tel 5302 3518.

Ohtlike puude langetamine. Tel 504 7811.

Toruabi. Tel 503 5910.

Toru- ja ehitustööd. Tel 5300 5804.

Väikebussi rent koos juhiga (6 kohta). Tel 5555 9421.

Üldehitustööd vundamendist lõppviimistluseni, ka metallkonstruktsioonil. Tel 5556 6995, 435 4091.

TÖÖ

AS Nuia PMT vajab hüdraulikatsehhi pingitöölisi ja lukkseppa (võimalik väljaõpe). Avaldus ja CV saata AS Nuia PMT, Ettevõtluse 1, 69103 Karksi-Nuia või e-postiga info@nuiapmt.ee. Info tel 516 5677.

Leie põhikool võtab alates 10. veebruarist tööle inglise keele asendusõpetaja (15 tundi nädalas). Avaldus kandideerimiseks saata tiit@leie.vil.ee. Info tel 502 7496.

Pakume tööd CE-kat veoautojuhile. Vajalik töökogemus pool- või täishaakel ja eesti keele oskus. Kasuks tulevad kohusetunne, ausus ja lojaalsus. Stabiilne töö Soome–Rootsi liinil. Korralik tehnika ja palju tööd. Info E–R kella 10–16 tel 5340 0065, Andrus.

PÕLLUNDUS

Müüa suurtes rullides (250-300 kg) heina, 60 tk. Sobib hästi lammastele. Ostja vedu. Tel 5875 6932.

Ostan kivikoristaja, heinapressi ja haagise. Tel 5362 0111.

Ostan traktori, võib koos haakeriistadega. Tel 5613 1000.

METSAMATERJAL

Ostame metsakuivi palke, läbimõõt alates 11 cm. Tel 501 1198.

Teen metsatöid materjali vastu. Tel 527 5868.

MUUD

Abi alkoholisõltuvuse korral 98% Hiina meditsiini toel. LY CHINI OÜ Tartus. Tel 505 8381 või 5837 9246.

ÄRA ANDA

Majapidamise lõpetamise tõttu ära anda sõbralik õuekoer. Tel 502 8617.

MÜÜK

Kasutatud rõivad Viljandimaal. Hulgimüük. Info tel 5840 6803 või kroosaar@gmail.com.

Kuivad ja märjad küttepuud. Tel 502 9596.

Kuivad kaseklotsid 60 l kotis 2 €. Vedu on hinna sees. Tel 5332 4176.

Kuivad kütteklotsid 40 l 1,50 €. Tel 515 5582.

Kuivad kütteklotsid ja pliidipuud. Vedu tasuta. Tel 5551 4204.

Kuivad küttepuud, kütteklotsid al 1,50 eurot kott, brikett. Tel 520 2190.

Kuiv lepp võrgus. Tel 511 1177.

Küttepuud pikkusega 2 meetrit. Vedu. Tel 509 6140.

Lõhutud küttepuud. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Müüa lõhutud küttepuid. Tel 5683 0454.

Müüa põranda-, voodri- ja ehituslaudu. Eri laiused. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Pakitud kütteklotsid ja kaminapuud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Pakitud turba- ja puitbrikett, alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Soodsalt puit- ja turbabrikett, kuivad kütteklotsid (lahtised ja pakitud). Vedu. Tel 506 8501, 520 2190.

Toores lepp 24 €, kask 29 €, kuiv lepp 35 €, kask 37 €. Tel 5669 6972.

Toores lepp 24 €/rm. Tel 5563 8552.

OST

Ostan kuusepalke, tuulemurdu, metsakuivi palke. Tel 504 1480.

Ostan vanu fotosid, postkaarte, raamatuid, märke, medaleid, paberrahasid, münte, mööblit, maale, nõusid, kullast kellarihma, muusikariistu, dokumente, kellasid jne. Tel 5829 9810.

GRUNDAR PUIT OÜ
Metsakinnistute ja raie ost
(sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpoteegiga koormatud metsakinnistud)
Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel
Tel 525 9788 • harry@grundar.ee
faks 443 0376 • Tehnika 15, Paikuse

OÜ OK Mets ostab raieõigust, metsamaad, ümarmaterjali. Ülestöötamine ja vedu. Tel 527 8119, 503 3379.

PROMETS OÜ ostab metsa ja maad. Tel 5591 9930.

KASUTATUD ASJAD

Nõukapoes Turu t 13 vanavara ost-müük. Tel 5804 6910.

Ostan aumärke, teenetemärke, medaleid, ordeneid, münte. Tel 5890 6865.

Müüa soodsalt korras 4-kohaline gaasipliit ja saele sobiv elektrimootor. Tel 520 2382.

Ostan vanu asju ja aitan kaubikuga kolida. Tel 5649 5965.

Ostan vanu paberrahasid. Tel 5804 6910.

Ostan vanu raamatuid, kunsti, märke, medaleid, ordeneid, münte, paberrahasid, postkaarte, fotosid, fotoaparaate, hõbedat, lauanõusid, mänguasju, taluesemeid, mööblit jm. Tel 5629 8981.

Ostan veneaegseid ja vanemaid münte, rahasid, rinnamärke, postmarke, medaleid, kellasid, ehteid, mänguasju, fototehnikat, postkaarte ja raamatuid. Tel 5845 5341.

Vanavara, müntide, märkide, medalite, markide, postkaartide, maalide, mustriga ja hõbe- ning kuldnõude, mänguasjade, täispuitmööbli, mundrite, kiivrite, sõlgede, kellukeste, vahvliküpsetaja, raamatute ost. Tel 5566 3939.

TEADE

Kõo vallavalitsus müüb kirjalikul enampakkumisel: 1) 22-kohalise bussi Mercedes-Benz 814D alghinnaga 1500 €. Esmane registreerimine 1989, sõidukorras, kehtiv ülevaatus. Info tel 521 5310. Pakkumine esitada Kõo vallavalitsusele Viljandimaa, 70501 Kõo vald märgusõnaga «Kirjalik enampakkumine. Buss» hiljemalt 12.02.2014 kell 10. Tagatisraha 150 € kanda Kõo vallavalitsuse arvele nr EE161010302005450000 SEB hiljemalt 12.02.2014 kell 10, osavõtutasu ei nõuta. Ostuhind tasutakse enne sõiduki registreerimist ARK-is. Pakkumiste avamine Kõo vallamajas 12.02.2014 kell 10.05. 2) kinnistu nr 32739 Paksma Suurkoda alghinnaga 10 000 € asukohaga Kõo vald, Paaksima küla katastritunnused 35701:001:0071; 35701:001:0072, üldpindala 13,5 ha. Kehtiv metsamajandamise kava. Info tel 521 5310. Pakkumine esitada Kõo vallavalitsusele Viljandimaa, 70501 Kõo vald märgusõnaga «Kirjalik enampakkumine. Kinnistu» hiljemalt 28.02.2014 kell 10. Tagatisraha 1000 € kanda Kõo vallavalitsuse arvele nr EE161010302005450000 SEB hiljemalt 28.02.2014 kell 10, osavõtutasu ei nõuta. Pakkumiste avamine Kõo vallamajas 28.02.2014 kell 10.05. Ostuhind tasutakse enne ostumüügilepingu sõlmimist notari deposiitarvele.

Avaldame kaastunnet omastele vanaema ja vanavanaema
LYDIA REINUMÄE
kaotuse puhul.
Perekonnad Hiob, Sosi ja Kaljapulk

Saab igaüks meist kingituseks aja,
ta kestvust keegi aimata ei tea.
On kuskil ülim otsustaja,
ta märguandel lõpetame rea...

Lahkus armas abikaasa, isa, vanaisa ja äi

KALEPH JÕULU

15. XI 1927 – 22. I 2014

Leinavad lesk, tütar ja poeg peredega.

Ärasaatmine laupäeval, 1. veebruaril kell 12 Rapla kirikust samale kalmistule.

Rahu ja vaikus on sinuga,
mälestused jäävad meiega.

Mälestame armastatud õpetajat

KALEPH JÕULU

Südamlik kaastunne lähedastele.

1956. a Kabala kooli lõpetanud

Lõppes aeg ja elu,
lõppes tee ja valu.
Vabaks sai hing...

Mälestame

HILLAR AGU

Avaldame siirast kaastunnet Aavile perega ja kõigile teistele lähedastele.

Aare õed ja vennad peredega

Südamlik kaastunne perega kalli isa ja vanaisa
HILLAR AGU
kaotuse puhul.
Oleme teiega sellel raskel hetkel.
Tädi Loreida ja tädipoeg Marek perega

Mälestame kallist
HILLAR AGU
Südamlik kaastunne Aavile perega.
Marta, Tiia, Kaja ja Enrico

Südamlik kaastunne Aavile perega kalli isa ja vanaisa
HILLAR AGU
kaotuse puhul.
Mälestavad Margit, Lea, Ilme ja Ene.

Mäletame endist töökaaslast ja klubi liiget
HILLAR AGU
Avaldame kaastunnet omastele.
Viljandi KEK-i pensionäride klubi

Mälestame kallist sõpra
HILLAR AGU
Siiras kaastunne omastele.
Vello ja Arvo

Avaldame kaastunnet Ehale perega kalli ema
HELGI VARESE
kaotuse puhul.
Korteriühistu Endla 18c

Vaikselt kustus hele valgus,
täis sai sinu eluring.
Mälestame
HELGI VAREST
Avaldame kaastunnet lähedastele.
Linda ja Kaljo

Südamlik kaastunne Hilda ja Eha peredele kalli ema
HELGI VARESE
kaotuse puhul.
Erna, Venda ja Tiina

Tuul puude ladvus tasa kiigub,
me vaikses leinas langetame pea...

Kallist venda ja onu

JAAN KEREST

mälestavad õde Leida, Ene ja Silvi perega.

Südamlik kaastunne Kunnarile kalli isa
JAAN KERESE
kaotuse puhul.
Töökaaslased Maksu- ja Tolliametist

Mälestame head sõpra
ADO VINGISAART
Avaldame kaastunnet lähedastele.
Avo, Ene, Inge ja Indrek

Mälestan õemeest
ADO VINGISAART
Südamlik kaastunne Vilmale lastega abikaasa ja isa kaotuse puhul.
Rein

Mälestame head sõpra ja töötajat
AUGUST PINNI
Siiras kaastunne lähedastele.
Leemeti talu pere

Avaldame sügavat kaastunnet Reelika Veskele isa
AUGUST PINNI
kaotuse puhul.
Kolleegid AS-ist Baltic Restaurants Estonia

Tunneme kaasa Sirjele perega armsa ema
JOSEPHE-HERMINE JOHANSONI
kaotuse puhul.
Tiiu ja Andres, Külli ja Tiiu

Südamlik kaastunne Epule ja Raulile kalli ema
MEETA VAABELI
kaotuse puhul.
Reet ja Märt peredega

Avaldame kaastunnet Vaikele abikaasa
EINO KALJURI
kaotuse puhul.
Endised töökaaslased varumiskontorist

Mälestan vennapoega
AADU LINDVAT
Tädi Virve perega

Südamlik kaastunne Annikale isa
REIN VÄLJA
kaotuse puhul.
Margit, Maive ja Margit peredega

Mälestame armast õde
SALME TEENERIT
1. surma-aastapäeval.
Helmi ja Linda laste peredega

Kallist ema, vanaema, vanavanaema ja ämma
GABRIELLE SCHMALZI
1914 – 2004
mälestavad 100. sünniaastapäeval kolm nooremat põlvkonda.

NAUDI KÜLMA TALVEHOMMIKUT!

AKUD – kontroll, müük, paigaldus
STARTERID – kontroll, remont, müük, paigaldus
GENERAATORID – kontroll, remont, müük, paigaldus
EL. PLOKI- JA SALONGISOOJENDUSED – müük, paigaldus
AUTONOOMSED LISAKÜTTESEADMED – müük, remont, paigaldus

Viljandi, Suur-Kaare t 69, tel 444 8861.

SILLER AUTO

DAMMIX

ostab
- KASVAVA METSA RAIEÕIGUST
- ÜMARMATERJALI
- KASVAVAT JA VIRNASTATUD VÕSA

info meelis@dammix.ee tel 5657 9883
kalle@dammix.ee tel 5629 4011
www.dammix.ee

Väikelaen
kiirelt ja mugavalt, laenukontorit külastamata!

Taotle internetist säästukaart.ee
või küsi lisa 13014

Intress ainult 13.9%

Väikelaenu pakub ETK Finants AS. Tegemist on finantsteenusega. Tutvuge teenuse tingimustega klienditeenindaja juures, vajadusel konsulteeriga asjatundjaga. Väikelaenu krediidikulukuse määr on 28.75% aastas järgmistel näidistingimustel: laenu summa 2000€, osamaksete arv 48, intressimäär 13.9% laenusummalt, lepingutasu 40€, igakuine haldustasu 0.90€. Igakuine laenumakse 66.33€.

hansacandle for atmosphere
VILJANDI 01 10 12 KAUPLUS

SUUR TÜHJENDUSMÜÜK

KOGU KAUP!!!

-40%

Müüme SUPERSOODSALT kogu poe tühjaks!

Allahindlus **kehtib kuni** 22.02.2014

ROGER PUIT

AS ROGER PUIT OSTAB JÄTKUVALT ERAMETSKONNA LOOMISE EESMÄRGIL

TALUMAID

HOOLI OMA METSA TULEVIKUST.
HELISTA TEL 434 7647, 504 1062, FAKS 434 7710.
ROGERPUIT@HOT.EE

DACIA

Uus Dacia Duster

Te teate, mis on tegelikult tähtis.

- Uus 125 hj mootor
- Uuenenud interjöör ja MEDIA NAV multimeediasüsteem
- Uue disainiga esiosa

5 AASTANE GARANTII või 100 000 km

hind alates 10 490 €

Dacia Duster 1,6 16V - keskmine kütusekulu 7,5 l/100km, CO_2 emissioon 177 g/km.

DACIA GROUPE RENAULT

www.rael.ee | Saad palju, maksad vähe!

Rael Autokeskus

Rael Autokeskus OÜ - Tallinna mnt. 97, Viljandi
Tel. 433 0987 - e-post: info@rael.ee - avatud: E-R 8-17